

ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ

Πτυχ. Ιεροδ. ἐν ΒΑΜΩ Κρήτης

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

'Εσωτερικοῦ Δοχ. 30

« Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ » (Β' Κορ. γ'. 6'.)

ΕΠΙ ΤΑΙΣ ΕΟΡΤΑΙΣ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΣΙΔΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΗΜΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

« Ἐὰν οὖν ὁ ῥῶς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. (Ἰωάν. η'. 36).

« Οὐ δὲ τὸ πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. (Β'. Κορ. γ'. 17).

Συνεπληρώθησαν ἑκατὸν ἔτη ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἔθνους ἡμῶν, διὰ τῆς ὑπογραφῆς ὑπὸ τῶν πρῶσιτιδων Δυνάμεων ἐν Λονδίῳ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1830. Τὸ γεγονός χαίρειται παγκοσμίως. Καὶ ἑορταί ἤρχισαν συκρατοῦμενα: ἐπὶ τῷ γεγονότι πανταχοῦ ὑπὸ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ὁ ὁποῖος μᾶς διαβιβάζει θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἡμῶν ἀνεξαρτησίᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ. Αἱ σχετικαὶ παρ' ἡμῖν ἑορταί καὶ πανηγύρεις ἤρχισαν ἀπὸ τῆς 2ῆς Μαρτίου καὶ θὰ διαρκέσωσι σύμφωνα μὲ τὸ ἐκδοθὲν πρόγραμμα τῆς εἰδικῆς ἐπὶ τῶν ἑορτῶν τῆς Ἀνεξαρτησίας ἐπιτροπῆς μέχρι τῆς 2ας Νοεμβρίου ἑ. ἔ. Ἐκάστη ἐπαρχία τοῦ Κράτους θὰ ἑορτάσῃ ἰδιαίτερος τὴν ἀνάμνησιν τοῦ μεγάλου τούτου γεγονότος.

Ἀλλὰ καθ' ἦν στιγμὴν ἕλος ὁ κόσμος ἀναμιμνήσκειται τὸ μέγα γεγονός καὶ συγχαίρει ἡμᾶς διὰ τοῦτο, ἡμεῖς δὲ πρωτίτως ἀναμιμνησκόμεθα καὶ συχαίρομεν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους ἐπὶ τούτῳ, ἀνάγκη νὰ θέσωμεν ψυχραίμως πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦς λόγους τοῦ Μεγάλου τῆς ἀνθρωπότητος Διδασκάλου καὶ Ἐλευθερωτοῦ, « ἐὰν εἴμεθα ὄντως ἐλεύθεροι ». Ἐν τῇ μέθῃ τοῦ ἐθνουσιασμοῦ ἐπὶ ταῖς τελουμέναις ἑορταῖς ἄς συγκεντρώσωμεν τὰς σκέψεις μας εἰς τὸ ἐρώτημα καὶ τὴν αὐτοεξέτασιν, « Ἐὰν εἴμεθα **ΟΝΤΩΣ** ἐλεύθεροι καὶ ἄνεξάρτητοι », ἢ μήπως αὐταπατώμεθα, ὡσεὶ εὐρισκώμεθα ἐν ἀπατηλῇ θερινήῃ νυκτὶ ὄνειρῳ, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου διατρέχομεν τὸν κίνδυνον ν' ἀφυπνισθῶμεν ποτε—ὅ μὴ γένοιτο—δοῦλοι χείρονος ἢς ἡλευθερώθημεν δουλείας.

Διότι ἐλευθερία καὶ ἀνεξαρτησία εἶνε κατὰ τι πολὺ περισσότερον παρὰ ὀνόματα. Ἐλευθερία καὶ ἀνεξαρτησία δὲν συνίστανται ἐξ ὀρισμῶν, οὐδὲ ἀποτελοῦνται ἀπλῶς ἀπὸ τὴν ἀποτίναξιν ἐνὸς ξίνου ζυγοῦ, ἢ τὴν ἀρσιν περιορισμῶν, διατάξεων καὶ θαρῶν αὐθαιρέτων καὶ ἀδείας τοῦ κινεῖσθαι, ὑπάγειν καὶ ἐρχεσθαι ἐλευθέρως. Ἡ διακήρυξις ὅτι ἡ ζωὴ, ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἐπιδίωξις τῆς εὐτυχίας ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε δικαιοῦματα ἐκάστης ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως ἀναπαλλοτρίωτα, δὲν ἀπεργάζεται καὶ πᾶσαν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν καὶ ἐθνότητα ἐλευθέραν. Εἶνε τοῦναντίον ἐμπαιγμὸς καὶ φρεναπάτη ἐὰν μαζὶ μὲ τὰ δικαιοῦματα αὐτὰ δὲν συνυπάρχει καὶ ἡ δύναμις ἢ καθιστώσα τὰ ἄτομα καὶ τὰ ἔθνη ὄντως ἐλεύθερα καὶ ἀνεξάρτητα. Ἄλλοι δύνανται νὰ ἐλευθερώσωσι τὸν κατάδικον ἀπὸ τὴν εἰρκτὴν του, ἢ τὸν δοῦλον ἀπὸ τὸν τύραννόν του, ἢ τὸν δουλοπάροικον ἀπὸ τὸν δεσπότην του· ἀλλὰ κανεὶς δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ αὐτὸν καὶ πράγματι ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον παρὰ μόνον ὁ ἴδιος, μαχόμενος κατὰ πάντων τῶν παραγόντων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι τείνουσι γὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτὸν εἰς χείρονα δουλείαν, ἐὰν ἐξετίμησε καὶ συναισθάνεται τὴν ἀξίαν τῆς ἐλευθερίας. Οἱ παράγοντες δὲ οὗτοι εὐρίσκονται μέσα εἰς ἕκαστον ἐξ ἡμῶν· παράγοντες δουλείας πρὸς δουλείαν, καὶ παράγοντες ἐλευθερίας πρὸς ἐλευθερίαν. Διότι πᾶσα ἐξωτερικὴ δουλεία εἶνε ἀπόρροια μετὰ ἐσωτερικῆς ταπεινότητος, καθὼς ἐροντοφανεῖ ὁ μέγιστος τῶν κοινωνιολόγων ἀπόστολος Παῦλος λέγων, « ὧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δούλοι ἐστε, ὧ ὑπακούετε » Ρωμ. στ'. 16. « Παρνομίαι ἀνδρᾶ ἀγρεύουσι (κἀμνοῦν δοῦλον) σειραῖς δὲ (=διὰ δεσμῶν) τῶν ἑαυτοῦ ἀμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται » λέγει ὁ Σολομών (Παροιμ. ε' 22).

« Τὰ ἐλπίτῶματα καὶ ἡ ἀμαρτία ὑπῆρ-

ἔξιν ὁ χαλκεὺς τῶν δεσμῶν διὰ τὰς ἐλευθερίας ἐθνῶν καὶ ἀτόμων» λέγει ὁ Σαίξπηρ. «Τοὺς μὴ ἐθέλουσι ποιεῖν τὰ θεόντα ἄλλους ἐπιτακτῆρας αὐτοὺς ὁ Θεὸς δίδωσιν», ἐδίδασκεν ὁ Σωκράτης. «Μόνον ὁ σοφὸς καὶ ἀγαθὸς τυγχάνει ἐλεύθερος» ἀπεφαίνεται ὁ Κικέρων. Τὰς κτηνώδεις ροπὰς καὶ διαθέσεις περιγράφει ὁ Πλάτων εἰς τὴν Πολιτείαν του ὡς τοὺς σκληροτάτους τυράννους. «**Κεῖριστη τῶν παθῶν δουλεία οὐδεμὲν ἄλλη**» ἐγνωμοδοτεῖ ὁ Σενέκας. Καὶ «**Ἐλευθερία εἶνε τὸ ὄνομα τῆς ἀρετῆς**», ὠρίξεν ὁ Ἐπίκτητος.

Τοιοιουτρόπως πάντες οἱ μὲν ἐκ θείας ἐμπνεύσεως, οἱ δὲ ἐκ προσωπικῆς παρατηρήσεως καὶ πείρας, καὶ ἐκ διδαγμάτων ἐνταυτῇ τῆς ἱστορίας, διακηρύττουσιν ὁμοφώνως ὅτι ἡ δύναμις ἡ ἀσφαλίζουσα ἀληθῆ ἐλευθερίαν καὶ ὁ νόμος τῆς διατηρήσεως ταύτης, εἶνε ἡ ἐσωτερικὴ τε καὶ ἐξωτερικὴ ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τοῦ ἠθικοῦ κακοῦ, ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς ἁμαρτίας. Ὅλα, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ κόσμῳ, ὑπόκεινται καὶ διέπονται ὑπὸ νόμων, νόμων φυσικῶν, νόμων ἠθικῶν, πνευματικῶν, οὐδενὸς τῶν ὁπίων ἢ ἀθέτησις καὶ παράβασις διαπράττεται ἀτιμωρητέ. «**Ὁ τέλειος δὲ νόμος τῆς ἐλευθερίας**» τὸν ὁποῖον διατυποῖ καὶ προβάλλει τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ (Ἰακώβου α'. 25), δὲν εἶνε ἀσυνδοσία καὶ ἀκολασία περὶ τὴν διάπραξιν πάσης ὑπαγορεύσεως τῆς καρδίας καὶ διαθέσεως τοῦ πνεύματος ἡμῶν, ἀλλὰ ἐλευθερία, μᾶλλον δουλεία εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν δικαιοσύνην, δουλεία εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μεγάλου τοῦ κόσμου Ἐλευθερωτοῦ. Τοῦτο ἀποτελεῖ «**τὸν τέλειον νόμον τῆς ἐλευθερίας**», καὶ αὐτὴ εἶνε ἡ ἐλευθερία διὰ τῆς ὁποίας ἡμᾶς ὁ Χριστὸς ἐλευθεροῖ, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν καλοῦνται οἱ φέροντες τὸ ὄνομα Αὐτοῦ νὰ σταθῶσιν (Γαλατ. ε'. 1) Οἱ «**ἐλευθερούμενοι παρ' Αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας**» δουλώονται εἰς τὴν δικαιοσύνην» (Ρωμ. στ'. 18) Καὶ ἡ «**δικαιοσύνη εἶνε ἐκείνη ἡ ὁποία ὑψώνει ἔθνη, ἐνῶ ἡ ἁμαρτία εἶνε ἡνεκὸς κώων**» (Παροιμ. εδ'. 34). **ΑΛΗΘΗΣ ΔΕ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΑΝΕΥ ΤΗΣ ΕΝ ΧΡΙΣΤῳ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΕΙΝΕ ΑΝΕΦΙΚΤΟΣ.**

Ἡ Τῆς μοναδικῆς αὐτῆς ἀληθείας] δὲν εἶχον συνείδησιν καὶ ἠγνόουν πλήρως οἱ Ἑβραῖοι, οἱ ὅποιοι ἀντέλεγον εἰς τὸν Χριστόν, «**πῶς σὺ λέγεις ἐλεύθεροι γενήσεσθε; ἡμεῖς εἰς οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε!**» (Ἰωάν. κ'. 33). Ἐνεκὰ τῆς ἁμαρτίας εἶχον ὑπαχθῆ ὑπὸ τὸν ζυγὸν πάντων τῶν γειτόνων αὐτῶν Ἰαβῶν, τῶν Χανακαίων, τῶν Φιλισταίων, τῶν Συρίων, τῶν Καλδαίων καὶ πάλιν τῶν

Ἑλληνοσυρίων βασιλέων, καί, καθ' ἣν στιγμὴν τοῖς ὑποδεικνύετο πῶς καὶ τότε θὰ ἀπέκτων ἀληθῆ ἐλευθερίαν καὶ διὰ τοῦτο ἠγανάκτων, διετέλουν ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον κυριαρχίαν τῶν Ῥωμαίων. Ἐν τούτοις ἐκχυῶντο ἐπὶ ἐθνικῇ, πολιτικῇ, οικονομικῇ, ἀτομικῇ ἐλευθερίᾳ καὶ ἀνεξαρτησίᾳ! «**ἡμεῖς οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε!**» Ὅποιαν νάρκην καρδίας, νοητικοῦ, βουλευτικοῦ καὶ δυναμικοῦ καὶ ὁποῖαν φρεναπάτην φέρει εἰς πάντας κατὰ κανόνα ἡ ἁμαρτία καὶ πῶς ἀναισθήτως αὐτῶν ἐπεξεργάζεται καὶ σύρει εἰς τὴν κατὰ πάντα δουλείαν, διὰ τῆς ἐπιναπαύσεως ἡμῶν εἰς τὸν ἐπιφανικὸν φλοῖον τῆς ἐλευθερίας, τὴν πρόσκαιρον καὶ φαινομενικὴν τοιαύτην, — **μέχρις οὗ γνωρίσωσι τὴν ἐν Χριστῷ αὐτὴν ἀλήθειαν τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας!** Πόσον δὲ ἀσφαλῆς ἡ διακήρυξις τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἐλευθερωτοῦ καὶ πόσον ἐπίκαιρος καὶ ἀναγκαία εἶνε αὐτὴ εἰς ἡμᾶς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῆς ἀνεξαρτησίας μας: «**Γνώσεθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς**» (Ἰωάν. κ'. 32) «**Ἐὰν ὁ υἱὸς ἐλευθερώσῃ ὑμᾶς ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε**» (αὐτόθι 36). Ἡ φυσικὴ τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας ζωή, ὁ παρά Θεοῦ προορισμὸς τῆς ὑπάρξεως καὶ διατηρήσεως αὐτῆς εἶνε ἡ ἐν τῇ πνεύματι Αὐτοῦ ἀναστροφή τῶν ἀνθρώπων. «**Ὅπου τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἐκεῖ ἐλευθερεῖ**» (Β'. Κορινθ. γ'. 17). Τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ εἶνε διὰ τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν, ὅτι ὁ ἄηρ διὰ τὸ πτηνόν, ὅτι τὸ ὕδωρ διὰ τὸν ἰχθύν. Πτηνὰ καὶ ἰχθῦς εἶνε ἀπολύτως ἐλεύθερα εἰς τὰ εἰδικῶς δι' αὐτὰ ὀρισμένα στοιχεῖα. Τὸ ὕδωρ εἶνε θάνατος διὰ τὰ πτηνὰ καὶ ὁ ἄηρ εἶνε θάνατος διὰ τοὺς ἰχθῦς. Καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν τε πτηνῶν καὶ τῶν ἰχθῶν εἶνε ἀπολύτως πλήρης μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποῖαν ταῦτα θὰ ἀπεπειρῶντο νὰ ἐλευθεριάσωσι, δοκιμάζοντα ὅτι δι' αὐτὰ ὀρίσθη ὡς θάνατος τῆς ἐλευθερίας των. Τοιοιουτρόπως, ἄτομα, σίκογένεια, κοινότητες, ἔθνη, κράτη, αυτοκρατορία, ἰσχυροί, ἐχάλκευσαν εἰς ἑαυτοὺς τὰς ἀλύσεις παντοδαποῦς δουλείας καὶ ἀπόλεσαν τέλος τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν των, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἀπὸ τῆς ὁποίας, περιφρονήσαντες τὸν «**τέλειον αὐτῶν νόμον τῆς ἐλευθερίας**» ἐπεθύμησαν καὶ ἐξέλεξαν νὰ ζήσωσιν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ψεύδεσθαι, τοῦ κλέπτειν, τοῦ ἀδικεῖν, τοῦ δουλεύεσθαι, τοῦ ἀκολασταίνειν ἐν λόγοις καὶ ἔργοις, τοῦ καυχᾶσθαι—ἐνὶ λόγῳ—εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς ἐλευθερίας τῆς ἁμαρτίας. Ἀργὰ ἢ γρήγορα, ἡ τοιαύτη ἐλευθερία παγιοῦται εἰς κατάστασιν ἐμποιοῦσαν αἰσθημα αἰσχους, ὄνειδος, τύψεων καὶ αυτοκαταδίκης ἑαυτῶν διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ ἀνομολογίας τῆς δημιουργηθείσης τοιοιουτρόπως ἠθικῆς ἀτομικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἐ-

θνικῆς ἡμῶν καταστάσεως. Καὶ ἡ εἰκὼν τότε τῆς κοι-
νωνίας καὶ τοῦ ἔθνους τοῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ δούλους
τῆς ἁμαρτίας, ὁμοιάζει ἀκριβῶς μετ' τὴν εἰκόνα ἀνθρώ-
που ὁ ὁποῖος ἐπέσθη ἢ ἐδελεάσθη ἐκ περιεργείας νάκρα
τήσῃ διὰ τῶν χειρῶν τοῦ τὰς λαβὰς δύο πόλων ἡλε-
κτρικῆς μηχανῆς. Τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποῖαν τὸ
ἀτυχὲς θῆμα αἰσθανθῆ τοὺς συνταρακτικοὺς τοῦ ρεῦ-
ματος σπασμούς, ἀναπηδᾷ πονοῦν, συστρέφεται καὶ
κραυγάζει διὰ βοήθειαν καὶ ἀπαλλαγὴν. **Διὰ τὴν δὲν
ἀφίνει τὰς λαβὰς τῶν ἀγωγῶν; Διότι δὲν
δύναται, τοῦ εἶνε ἀδύνατον!** Δὲν σπεύδει
τὸ θεώμενον πλῆθος εἰς βοήθειάν του; ὅχι! Τὸ πλῆ-
θος καὶ νὰ δύναται νὰ βοηθήσῃ δὲν θέλει, ἀλλὰ καὶ
νὰ θέλῃ δὲν δύναται. Ἐἶνε ἔργον πέραν τῶν δυνάμεών
του καὶ τὸ θῆμα εὐρίσκειται εἰς τὸ ἔλεος τοῦ χειρι-
στοῦ τῆς μηχανῆς, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ τυραννῶν
καὶ βασανίζων αὐτὸ μέχρις οὗτος ἴδει αὐτὸ ἠλεκτρο-
πληκτον, ἀναίσθητον πῖσμα εἰς τοὺς πόδας του. Αὐτὴ
ἀκριβῶς ἀποβαίνει ἡ κατάστασις τῶν ὑπὸ τῆς δυνά-
μεως τῆς ἁμαρτίας κυριαρχουμένων. Τοιαύτην περι-
γράφει τὴν ὁ Ἄποστολος Παῦλος ἐκθέτων τὴν ἰ-
δίαν αὐτοῦ πειραν. «Τὸ θέλει, λέγει, παράκειται
μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐ... ὁλέπω δὲ
ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον
τῷ νόμῳ τοῦ νοῦ μου καὶ ἀίχμαλωτίζοντά με
ἐν ἰψὶ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας... Γαλαίπυρος ἐγὼ ἀν-
θρώπος! τίς με ρύσεται (ποῖος θὰ με σώσῃ, θὰ
με ἐλευθερώσῃ) ἀπὸ τοῦ σώματος τοῦ θανά-
του τούτου; Χάρις τῷ Θεῷ! ΔΙΑ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙ-
ΣΤΟΥ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.... ὁ γὰρ νόμος
τοῦ Πνεύματος τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς ἡλευ-
θέρωσέ με ἀπὸ τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ
θανάτου» Ρωμ. ζ'. 18—25 η'. 2) **«Ἐάν οὖν ὁ
Κύριος ἐλευθερώσῃ ὑμᾶς ὄντως ἐλεύθεροι ἔ-
σεσθε».**

Καὶ ἤδη καιρὸς νὰ στρέψωμεν οὖς πρὸς τὸ ἐξυ-
πακούμενον ἐρώτημα, **ἔάν ἡμεῖς μετὰ ἑκατὸν
ἔτων πολιτικὸν ἐθνικὸν εἶον, εἴμεθα «ΟΝ-
ΤΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ».** Τὸ ζήτημα εἶνε τὸ μόνον οὐ-
σιώδες, τὸ μόνον ἐπίκαιρον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς καὶ ὁ
μόνος σπουδαῖος καὶ ἐνδιαφέρων τὴν μέχρι τοῦδε καὶ
διὰ τὸ μέλλον ἐλευθέρων ἐθνικῆν ἡμῶν ζωὴν καὶ
σταδιοδρομίαν ἐπιτακτικὸς 100 ἐτῶν ἀπολογι-
σμός. **Ἐάν δὲν διεπώμεθα ἀπὸ τὸν «τέλειον νό-
μον τῆς ἐλευθερίας», «Ἐάν δὲν ὑπάρχη ἐν
ἡμῶν τὸ πνεῦμα Κυρίου», ἐάν δὲν ἐγενόμεθα
εἰσέτι ἐλεύθεροι «ἀπελεύθεροι τοῦ Χριστοῦ»,
«ἔάν ὁ Κύριος δὲν ἡμᾶς ἡλευθέρωσεν», ἀπὸ
τὴν ἐσωτερικὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία εἶνε
ἡ ρίζα καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἐξωτερικῆς δουλείας, δὲν ἔ-
χομεν ἀληθῆ ἐλευθερίαν, δὲν εἴμεθα ἐλεύθεροι,
δὲν ἔχομεν ἀληθῆ ἀνεξαρτησίαν.**

ἡ κατάστασις ἡμῶν παρουσιάζεται τότε οἷον
τὴν ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω, μὲ ὄλας δηλ. τὰς ἐκδη-
λώσεις τῆς ἐλευθερίας τῆς ἁμαρτίας, ἣτις εἶνε χει-
ρω τῆς πρὸ 100 ἐτῶν δουλείας. Καὶ ἐν τοιαύτῃ πε-
ριπτώσει ἀνάγκη νὰ ἀπασχολήσωσιν ἡμᾶς νῦν αἱ
θλιβερώτεροι σκεψεῖς καὶ νὰ ἀναπτυχθῶσιν αἱ ἐνδε-
λεχέστεραι προσπάθειαι διὰ τὴν πραγματικὴν τοῦ
ἔθνους καὶ τῆς κοινωνίας καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἀτομι-
κῶς, ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν. Ἄνευ ταύτης,
οὔτε ἱστορία, οὔτε διπλωματία, οὔτε στόλοι, οὔτε
στρατοί, οὔτε οἰαδήποτε ἄλλη δύρωσις δύναται
νὰ ἐξασφαλίσωσιν εἰς τὴν ἑορταζομένην σήμερον ἐ-
θνικὴν ἡμῶν ἀνεξαρτησίαν, εἰρήνην καὶ ἀγαθὰ ἢ δι-
αρκῆ μικροβιότητα.

Ὅτε ὁ ἐκ Καπαδοκίας ἄσημος λοχαγὸς Φωκᾶς ἐ-
τέθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ τοῦ Λουναδέως καὶ ἐ-
βάδισε κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (602 μ. Χ.)
καὶ ἐκθρονίσας τὸν Αὐτοκράτορα Μαυρίκιον ἀνήλθεν
ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον, τὸ πρῶτόν του ἔργον ἦτο
νὰ περιβάλλῃ τὴν πόλιν δι' ἀπορρήτου τείχους, κατὰ
τῆς ἀπειλουμένης ἐπιδρομῆς τῶν Περσῶν καὶ τῶν Ἀ-
βάρων. Τὸ γεγονός τῆς τοιαύτης ἀσφαλείας ἐπανηγυ-
ρίσθη τότε δι' ἐξάλλων ἑορτῶν χαρᾶς καὶ ἀκρατήτου
ἐνθουσιασμοῦ ὑπὸ τῶν κατοίκων. Ἄλλ' ἐν τῷ μέσῳ
τῆς μέθης τῆς ἀσφαλείας τῶν, εἰς τῶν κατοίκων, ἀπὸ
διαφόρου ὀψέως καὶ πλευρᾶς βλέπων τὴν κατάστασιν,
καὶ μὴ δυνάμενος ἄλλως νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸ μαινόμε-
νον ἀπὸ ἐνθουσιασμῶν πλῆθος τί ὁ ἀφευδῆς Λόγος
τοῦ Θεοῦ διακηρύττει, τί ἡ ἱστορία ἐπιβεβαιῶσι περὶ
τοῦ ἀληθοῦς δυχρώματος καὶ τῶν κινδύνων τῆς
ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τῶν λαῶν, δὲν ἐδειλίασε
νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ ἐκείθεν, στεντορεῖα
τῆ φωνῆ διεκήρυξεν εἰς ἐπήκοον ὄλων: **«Ἦ ἁ-
μαρτία κυριαρχεῖ ἐν τῇ πόλει, καὶ αὕτη
τάχιον ἢ θράδιον θὰ καθαιρέσῃ τὰ τείχη».**
Καὶ ἡ μετὰ ταῦτα τύχη τοῦ ὄλου Βυζαντινοῦ Κρά-
τους ἐπεβεβαίωσε τὴν ἀλήθειαν τοῦ τολμηροῦ κηρύ-
γματός του ὡς ἐπεβεβαίωσεν ἀνέκαθεν τοῦτο ἡ τύχη
τῆς Ρωμαϊκῆς παντοκρατορίας, τῆς Βαβυλωνιακῆς, τῆς
ΜηδοΠερσικῆς, τῆς ἙλληνοΜακεδονικῆς, καὶ σει-
ρᾶς ἀτελευτήτου βίου καὶ πολιτείας τόσων ἄλλων
μικροτέρων λαῶν καὶ ἔθνων, τὰ ὁποῖα ἴστανται ἐνώ-
πιαν ἡμῶν δικπύριοι κήρυκες τῆς θεοπνεύστου ἀλη-
θείας, ὅτι: **«Ἦ κρανομαῖαι ἔθνη ἀγρεύουσι σει-
ραῖς δὲ αὐτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστον σφύγγε-
ται»** Παροιμ. ε' 22.

Ἐξήσαμεν ἐτι ἄπαξ 100 ἐτῶν ἐλεύθερον καὶ ἀ-
νεξάρτητον ἐθνικὸν εἶον: Ἄς δοξάσωμεν ἐκ καρδίας
τὸν Δοτήρα τοῦ μεγάλου τούτου ἀγαθοῦ. Ἄλλ' ἄς μὴ
ἐκλάβωμεν τοῦτο ὡς ἐνδειξίν ἐπιδοκιμασίας τῆς ἀπὸ
τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης Αὐτοῦ

ἀποστασίας ἡμῶν, τὴν ὁποῖαν καὶ ὅλοι ὁμολογοῦμεν, καὶ ν' ἀρηθῶμεν· εἰς οὐδὲν μᾶς ὠφελεῖ. Οὐκ ὀλίγας τοιαύτας εὐμενεῖς εὐκαιρίας ἀγάπης καὶ 'Αγαθότη' τος Αὐτοῦ πρὸς μετάνοιαν θὰ εὐρωμεν εἰς τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν εἶον καὶ τὸν εἶον ἄλλων λαῶν. Πρὶν ἢ ἐπιφέρει τὴν ὀριστικὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὸν διασκορπισμὸν τῶν δέκα φυλῶν τοῦ 'Ισραήλ, αἱ ὁποῖαι εἶχον ὁδηγηθῆ παρὰ τοῦ 'Ιεροβοάμ εἰς ἀποστασίαν, εἰς εἰδωλολατρείαν, ὁ Θεὸς ἐνήργησεν τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτῶν διὰ τοῦ 'Ιωᾶς, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνακούφισιν καὶ ἀναψυχὴν ἀπὸ τῆς μαστιγῆς τῶν Συρίων, καὶ ἡ ὁποία ἐλευθερία, καὶ ἀνεξαρτησία των διήρκεσεν ἐπὶ μικρὸν (280 καὶ πλέον ἔτη) πρὸ τῆς τελικῆς τῶν αἰχμαλωσίας. (Ἴδε Β'. Βασιλ. ιγ'. 14—25). 'Αλλ' ἡ μακρὰ κούτων ἐθνικὴ αὐτῆ ἀνεξαρτησία πρὸς οὐδεμίαν ἠθικὴν μεταρρῦμισιν καὶ διόρθωσιν χρησιμοποιηθεῖσα, ἀπέβη αὐτοῖς εἰς κατάκρισιν, καὶ ἡ τύχη των ἐπεσφραγίσθη διὰ τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν αἰχμαλωσίας καὶ καταστροφῆς ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορ.

Τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη ὡς ἱστορικῶς ἀνομολογεῖται καὶ μὲ ὀλοκλήρον τὴν Λατινικὴν 'Αφρικὴν καὶ τὸν ἐν αὐτῇ ἀκμάζοντα πολιτισμὸν καὶ τὰς πολυπληθεῖς καὶ ἐκμυζούσας ἐν αὐτῇ 'Εκκλησίας. Αἰτίαι ἔταν ἡ ἀποστασία ἀπὸ τῶν σαφῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἤρχισε, καθὼς καὶ ἡ μίμησις καὶ ἀποδοχὴ ἀντιχριστιανικῶν ἐθνικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων καὶ ζωῆς ξένης πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς ἤρχισε νὰ ἐπικρατῆ ἐντεῖ τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ 'Εκκλησίᾳ, ὁ μέγας Αὐγουστίνος προῦπέδειξε τὸν ἐπικείμενον ὄλεθρον καὶ ἠγωνίσθη σθεναρῶς μετὰ καὶ τοῦ διδασκάλου του 'Αμβροσίου τοῦ Μεδιολάνων κατὰ τῆς ἀποστασίας. 'Αλλ' αἱ διαμαρτυρίαι αὐτῶν εἰς οὐδὲν δυστυχῶς ἴσχυσαν· καὶ ἡ Λατινικὴ 'Αφρικανικὴ εἰς τὰ 430 μ. Χ. προσεβλήθη, ἠρημώθη καὶ ἐστερήθη τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ὑπὸ τῶν ἀγρίων Βανδάλων, παραμείνασα ὑπόδουλος εἰς αὐτοὺς ἐπὶ ἕνα καὶ πλέον αἰῶνα. Μετὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα ὁ Θεὸς ἐνήργησεν καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν τῆς 'Αφρικῆς ἀπελευθέρωσιν καὶ ἀνεξαρτησίαν διὰ τῶν νικῶν τοῦ γενναίου στρατηγοῦ τοῦ 'Ιουστινιανοῦ, τοῦ μεγάλου Βασιλεῦς, ἡ ὁποία ἐλευθερία των διήρκεσε 170—180 ἔτη. Καθ' ὅλον ὅμως τὸν ἐλεύθερον αὐτῶν τῶν 180 ἐτῶν εἶον των, οὗτοι ἐπαγῆλθον εἰς τὰς ἀντιχριστιανικὰς καὶ ἐκφύλους αὐτῶν ἐξεις, τὰς ὁποίας τόσον ἐκκυτήρῃσεν ὁ Αὐγουστίνος καὶ τὰς ὁποίας εἶχεν ἀρκούντως περιστείλει ἡ ὑπὸ τοῦ Βανδάλου δουλεία. 'Αλλ' ὅταν οὐδεμία πάλιν μεταρρῦμισις καὶ διόρθωσις των ἀπὸ τοῦ "κακοῦ ἐπεδιώχθη καὶ ἐπετεύχθη, ὁ Αὐτῆρ τῆς ἐλευθερίας παρέδωκεν ὀλοκλήρον τὴν Λατινικὴν 'Αφρικὴν εἰς τοὺς ὄμορους Μωαμεθανικοὺς 'Αραβας, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸν 7ον καὶ 8ον αἰῶνα ἐξήλειψαν ταύτην, μὴ ἀφήσαντες ἰ-

χνος τοῦ πολιτισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ τῆς, εἰμὴ ἀσπόνδους ἐχθροὺς καὶ διώκτας τῆς Χριστιανικῆς πίστεως.

Ταῦτα λοιπὸν ἀναλογιζόμενοι, ὡς ἀνανήψωμεν ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῆς 100ετοῦς ἡμῶν ἀνεξαρτησίας καὶ ὡς ἀναλογισθῶμεν ἐν σωφροσύνῃ ἐὰν ἡ ἐορταζομένη 10 ἰετῆς ἐθνικὴ ἡμῶν ἐλευθερία εἶνε ἐνδειξίς εὐαρεσκείας ἡμῶν ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἐπιδράβευσις τῆς ἀποστασίας ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας καὶ ἀνομίας, ἢ εἰς ἐπὶ πλέον ἀνανηστικὸς τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν σταδιοδρομίας σταθμὸς—ὑπομνηστικὸς τῆς μεγάλης πρὸς ἡμᾶς μικροθυμίας καὶ ἀγαθότητος Αὐτοῦ σταθμὸς κρίσεως ἐκυτῶν ἐὰν εἴμεθα «ὄντως ἐλεύθεροι» καὶ ἄξιοι τοῦ θαίου δώρου τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας καὶ συνεπῶς σταθμὸς ἀναθεωρήσεως τῶν ὁδῶν καὶ μεθόδων τοῦ ἀτομικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ ἐθνικοῦ βίου καὶ πολιτείας ἡμῶν, ἐξ ὧν ἐξήρτηται ἡ ἐξασφάλισις τῆς διαρκούς ἡμῶν ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας.

H «ΝΕΑ ΖΩΗ»

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Διεύθυνσιν
τῆς «Νέας Ζωῆς»

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ἐξηγήσατέ μου, Σας παρακαλῶ, τί ἐννοεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὅταν λέγῃ «καὶ νῦν ἰδοὺ δεδεμένος ἐγὼ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσαντα ἐμοὶ μὴ εἰδώς» πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ "Ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί μοι λέγον ὅτι δεσὰ καὶ θλίψεις μὲ μένουσι». Ἐσύρετο εἰς Ἱερουσαλήμ ὁ Ἀπόστολος ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δεδεμένος ἐναντίον τῆς θελήσεώς του; Ἀλλὰ τότε διατὶ τὸ Πνεῦμα τὸ "Ἅγιον διαμαρτύρετο εἰς αὐτὸν λέγον ὅτι τὸν ἀνέμενον ἐκεῖ δεσὰ καὶ θλίψεις; τὸν ἔσυρε τὸ Πνεῦμα παρὰ τὴν θέλησίν του εἰς τὰ δεινὰ καὶ πὰς θλίψεις; Καὶ ἀφοῦ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἐγνώριζε τί θὰ συνήγτα ἐκεῖ, διατὶ λέγει ὅτι δὲν ἐγνώριζεν ὅσα θὰ τοῦ συνέβαινον ἐκεῖ;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Ὁ Παῦλος δὲν ἔσυρετο δεμένος ἤτοι παρὰ τὴν θέλησίν του, εἰς Ἱερουσαλήμ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀλλ' ἔσυρετο ὑπὸ τοῦ ἰδίου πνεύματος, ὑπὸ τῆς ἰδίας του ἰδιοδουλίας καὶ ἐμμύνου θελήσεως ἀνεξαρτήτου ἤδη τελείως ἀπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου καὶ κατὰ τῆς ὁποίας ἰδιοδούλου ἀποφάσεώς του διαμαρτύρετο τὸ Πνεῦμα τὸ "Ἅγιον, ὑπο-

δεικνυον εις αυτον οσα τον ανεμενον, εις τας οποιας ζμως διαμαρτυριας του 'Αγιου Πνεύματος παρεμεινεν αμεταπειστος, και επαθεν οσα επαθε, και επεσαν εις οσα επεσε λυπηρά. Το περιστατικόν αυτό της ζωής του Μεγάλου 'Αποστόλου εινε συγχρόνως παθητικόν, τε και δυνηρόν. 'Εν τῷ υπερβολικῷ αυτου ζήλω ἀνέλαβε πρὸς καιρὸν τὴν διεύθυνσιν τῶν ὁδῶν του εἰς τὰς ἰδίας του χεῖρας! 'Ο Παῦλος ἦτο 'Εβραῖος. Εἰ τὸ θον, 10ον και 11ον κεφάλαιον τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς του φανερώνει τὸ έντονον τῆς πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς και συγγενεῖς του ἀγάπης του, ἐκαστὸν εἰς φλογερὰς ἐκφράσεις. Ἡῤχετο νὰ εἶνε ὁ ἴδιος ἀνάθεμα ἀπὸ του Χριστου, ἐὰν τὸ τοιοῦτον θὰ συνέτεινε νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς τὸν Χριστόν. 'Η μεγαλυτέρα ἐξ ὄλων ὁδῶν, ἡ οποία ἐπέβη τὴν μεγάλην του καρδίαν, ἦτ' ἡ ὑπόνοια μεθ' ἧς ἐβλεπεν ὅτι συμπεριφερόντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐξ 'Εβραίων Χριστιανοί, και ἡ ἐκ μέρους πολλῶν ἐξ αὐτῶν ἀντιδράσις κατὰ του εἰς αὐτὸν παρὰ του Κυρίου ἐμπιστευθέντος Εὐαγγελίου. 'Επόθει νὰ κηρύξῃ εἰς αὐτούς, νὰ κερδίσῃ αὐτούς και ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς εἰς τὸν τυπικισμὸν του νόμου ἐμμονῆς των, ἡ οποία τοὺς ἐκράτει εἰς νηπιακὴν και νάνον ἐν Χριστῷ ἀξίησιν και ἀνάπτυξιν. Τὴν πρὸς 'Εβραίους ἐπιστολὴν του ἔγραψεν ἀνωνύμως, γνωρίζων τὴν πρόληψιν μεθ' ἧς οὔτοι ἤθελον δεχθῆ ὅτι δὴποτε προσερχόμενον ἐξ αὐτου—εἶνε τοῦτο ἀπόδειξις τῶν προσκαθειῶν του νὰ κερδίσῃ αὐτούς ἀπὸ τῶν σκιῶν εἰς οὐσίαν. Τώρα, ἀπὸ τὰς ἐξ ἐθνικῶν 'Εκκλησίας εἶχε συλλέξει ἐράνους βιὰ τοὺς ἐν 'Ιερουσαλήμ πτωχοὺς (ἐξ 'Εβραίων) ἀγίους ἀδελφοὺς και τοὺς ὁποίους ἐράνους ἀπεφάσισε νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ ὁ ἴδιος. (Ἴδε Α', Κορινθ. ιστ'. 1—4, Β', Κορινθ. η'. 2—24, θ'. 1—5 Πράξ. κδ'. 17, Ρωμ. ιε'. 25—31). 'Ητο τοῦτο ἐξοχος πρᾶξις ἀγάπης και ἐλεημοσύνης, μαρτυροῦσα πόσον ἡ καρδία του 'Αποστόλου ἦτο ἀπληλαγμένη πάσης πικρίας μνησικακίας, μεθ' ὅλην τὴν κακεντρεχῆ κατ' αὐτοῦ ἀντιπολίτευσιν τῆς 'Ιουδαϊζούσης μερίδος, ἀλλ' ἡ πρᾶξις αὐτὴ ἔφερεν αὐτὸν εἰς πόλιν, τὴν ὁποίαν ρητῶς εἶχε διαταχθῆ ν' ἀποφύγῃ. Εἶνε πρὸς τιμὴν τῆς ὑπερόχου και εὐγενοῦς εἰλικρινείας του 'Αποστόλου ὅτι ὁ ἴδιος λέγει ἡμῖν τοῦτο. Πράξ. κδ'. 17—21.

'Αλλὰ μόλις ἡ τοιαύτη αὐτοῦ ἀπόφασις ἐπαγιάθη εἰς ἐμμονὸν ἰδέαν ἐν τῷ πνεύματί του, αἱ κατ' αὐτῆς ἀποτροπαὶ ἤρχισαν συσσωρευόμεναι ἐνώπιον του πνεύματός του ἀπὸ πάσης διευθύνσεως (ὄρα Πράξ κ' 23 κα' 4, 10, 11) Αὐταὶ λέγεται ρητῶς ὅτι προήρχοντο ἀπὸ του Πνεύματος του 'Αγιου. 'Ο Παῦλος ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ ἀναμφιδόλως θ' ἀπῆντα ὅτι παρέμεινεν ἀσυγκλίνητος ὑπὸ τῶν ὑποδεικνυομένων κινδύνων και ὑπὸ του φόβου ἀκόμη του θανάτου. Εἶνε προφανές ὅτι ὁ φλογερὸς και ἀνιδιοτελὴς αὐτοῦ ζήλος

ἤγαγε τὴν εὐγενῆ του ψυχὴν ἐναντίον τῆς ρητῆς ἐντολῆς του Κυρίου του, και τῶν συστάσεων τῶν ὀργάνων του Πνεύματος. Αἱ συνέπειαι δὲ τῆς τοιαύτης του ἰδιοβουλίας ἐπηκολούθησαν θλιβεραί. Διότι ὅ, τι ἐπηκολούθησεν εἰς 'Ιερουσαλήμ εἶνε ὄντως σημαντικῶς θλιβερόν. Παραβάλωμεν τὴν ἀνδρικὴν και ἀφοβὸν του Παύλου στάσιν κατὰ τῆς 'Ιουδαϊζούσης μερίδος, εἰς τὴν περίπτωσιν προγενεστέρως ἐκεῖ ἐπισκέψεώς του, πρὸς τὰς εἰς τὴν παρούσῃν περίπτωσιν ἀδυναμίας του (ὄρα Γαλατ. ε'. 1—2 παρὸλ. Πράξ. κ'. 18—26. Εἶνε ἀφρητάστως ὀδυνηρόν, ἀληθῶς, νὰ σκεφθῆ τις τὸν μέγαν συγχρηστὰ και διδάσκων τῶν εἰς Ρωμ. στ'. 14 Γαλατ. δ'. 19—31 ε'. 1 'Εβρ. θ'. με ἐξυρσμένην τὴν κεφαλὴν ἑτοιμοῖν νὰ κάμῃ προσφορὰν εἰς ναόν, τὸν ὅποιον ὁ Κύριός του εἶχεν ἀποκηρύξει και ὀρίσει εἰς καταστροφὴν (Πράξ. κ'. 25). Εἶνε τοῦτο ὑπὲρ πάν ἐν ταῖς Γραφαῖς διδακτικώτατον μάθημα, περὶ τῶν τὴν ἰδιοβουλίαν και ἰδιογνωμοσύνην ἀκολουθούντων κινδύνων, ὅσονδῆποτε εἰλικρινὲς και ὑπέροχον και ἂν εἶνε τὸ εἰς ταύτας ὡθεὶ ἐλατήριον. Δύο σιωπηρὰ ἔτη φυλακίσεώς του ἐπηκολούθησαν ἐν Καισαρείᾳ και 'Ιερουσαλήμ (Πράξ. κδ' 27) και δὲν δύναται εἰμὴ νὰ παραμείνῃ ἀντικείμενον ἐνδιαφερούσης μελέτης, οποία θὰ ἦτο ἡ ἐν τῷ ἔργῳ του Χριστου διακονία του, και οποία θὰ ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς, ἐὰν οὐδέποτε ἀνελάμβανε τὴν κατεύθυνσιν, ὡς εἶπομεν τῆς πορείας και πολιτείας του ἰδιοβούλως εἰς τὰς ἰδίας του χεῖρας.

'Αλλ' ἀφ' ἐτέρου ἀπέναντι του τραπενωτικοῦ και λυπηροῦ αὐτοῦ μαθήματος δὲν ὀφείλομεν νὰ παρίδωμεν τὴν παρ' ὅλα ταῦτα ἀγάπην και χάριν του Κυρίου πρὸς τὸν ἀγαπητόν Του δοῦλον, τὸν ὅποιον δὲν ἐγκατέλειψεν. 'Η δύναμις και ἡ εἰρήνη του οὐδέποτε ὑπῆρξαν μᾶλλον κατάδηλοι ἔσον εἰς τὰς ἐνώπιον του Φήλικος και 'Αγρίππα δίκας του, εἰς τὸ καταπεπονημένον και κινδυνώδες εἰς Ρώμην ταξίδιον του, και εἰς τὴν έντονον και πλήρη δυνάμει ἐκεῖ ὑπηρεσία του διὰ τε τῆς γλώσσης και γραφίδος του. Τῆς χάριτος δὲ και δυνάμει του Κυρίου του ἔργον εἶνε και τὸ ὅτι ἀμέσως ἀνέλαβε τὴν ἀκεραιότητα τῆς συνειδήσεώς του, ὡστε εἰλιπρινῶς, ἀπρακαλύπτως και δημοσίως νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ ἐν 'Ιερουσαλήμ παρουσία του ἦτο πρᾶξις ἀπειθείας και παρακοῆς—ὄρα Πράξ. κδ' 17—21.

'Αλλ' ἴσως τοῦτο φανῆ ὑπὸ τινων ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ ὑποῦργημα ἐνὸς 'Αποστόλου. Τὸ τοιοῦτον ἀναμφιδόλως προέρχεται ἐκ τῆς συγχύσεως του ἀλαθῆτου του ἀνθρώπου πρὸς τὸ ἀλάθητον τῶν γραφομένων του.

Αἱ Γραφαὶ εἶνε θεόπνευστοι και ἀθθεντικά. Οἱ

συγγραφείς τῆς Καινῆς Διαθήκης ὡς καὶ εἰ τῆς Παλαιᾶς τοιαύτης δὲν εἶνε ἀπηλλαγμένοι, οὔτε ἀδυναμιῶν οὔτε καὶ σφαλμάτων—ἴδε Γαλατ. 6'. 11 — 14 Πράξ. κγ'. 3—5.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΕΝΤΗ ΓΡΑΦΗ Η ΥΨΙΣΤΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΩΝ ΠΑΙΔΑΓΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ

Ἄδελφέ ἀγνωσता! Ἄδελφὴ ἀγνωστικα! Εἶσαι οἰκογενειάρχης πατὴρ ἢ μήτηρ τέκνων; Εἶσαι ἀγαθὸς ἀκόμη, νέος ἢ νεάνις; Εἶσαι παιδαγωγός, διδάσκαλος, ἢ καθηγητής, τῆς ἐκπαιδευομένης νεότητος, εἴτε εἰδικῶς σπουδάσας εἰς Εὐρώπην **Παιδαγωγικῆν**, εἴτε κατὰ ὄρισμόν ἐπαγγελματικῶς καθήκοντος τοιοῦτος! Εἶσαι ἐπίσκοπος, εἶσαι ἱερεὺς, εἶσαι ἱεροκῆρυξ—θρησκευτικῶς δηλ. διδάσκαλος, καὶ ἠθικοπλαστικός, ἀντιπλαστικός, πρωτεύων παράγων εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὸ Ἔθνος; εἶσαι ἔμπορος, στρατιωτικὸς κλπ. ἐν ἐνὶ λόγῳ, ζῶσα ἀνθρωπίνῃ ὑπαρξίᾳ εἰς τὸν κόσμον;

Ἡ «**ΝΕΑ ΖΩΗ**» λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ σὲ πρκαλέσῃ θερμῶς ὅπως εὐαρεστούμενος κλινῆς ἀπόφασιν νὰ συσκεφθῆς μετ' αὐτῆς εἰς τὴν στήλην αὐτήν, τῶρα καὶ εἰς τὸ μέλλον, Θεοῦ θέλοντος, εἰς ὅ,τι αὕτη φρονεῖ ὅτι ἀποτελεῖ τὸ μυστήριον τῆς **ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΩΝ** διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν τέκνων σου ὡς γονεὺς, τῶν **μαθητῶν σου ὡς διδάσκαλος**, τοῦ ποιμνίου σου ὡς Χριστιανοῦ ποιμένος, τοῦ ἀκρατηρίου σου ὡς ἱεροκῆρυκος, τῶν νέων μας, ἡμῶν αὐτῶν ὄλων, πάσης κλήσεως καὶ τάξεως ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, πρὸς ἀνάδειξιν ἡμῶν ὡς **προτύπων ἀνθρωπισμοῦ**, ὁ ὁποῖος εἶνε τὸ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τιμητικὸν προσὸν εἰς τὴν ζωὴν, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν δάσιν τῆς εὐτυχοῦς ἐν τῇ ζωῇ σταδιοδρομίας.

Πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῆς φοιτήσεως εἰς τὰ σχολεῖα νεότητος καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῶν τελείων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εἰς τρόπον τοῦ μανθάνειν, τοῦ σκέπτεσθαι, τοῦ κρίνειν, τοῦ πράττειν καὶ τοῦ ζῆν πρότυπον ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῷ κόσμῳ ζῶν—πλεῖστα ὅσα παιδαγωγικὰ συστήματα, καὶ πληθὺς Σχολῶν διδασκουσῶν ταῦτα ἐπινοήθησαν καὶ ἱδρῦθησαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πλουτάρχου μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Πλὴν παρ' ὅλας τὰς προσπάθειας ταύτας καὶ τοὺς ἀγῶνας πρὸς οἰκοδομὴν προτύπων χαρακτήρων ἀνθρωπισμοῦ διὰ τῶν παιδαγωγικῶν αὐτῶν συστημάτων, ἡ κοινω-

νία δυσφορεῖ διότι δὲν ἐροδιάζεται μὲ χαρακτήρας νέων καὶ νεανίδων ἐκ τῶν ἀποφοιτῶντων ἐκ τῶν παιδαγωγικῶν διδασκηρίων· δυσφορεῖ διότι δὲν σφυρηλατοῦνται, δὲν ἐξέρχονται μεταβεβλημένοι τὸ ἦθος καὶ τὴν ζωὴν ἀνθρωποὶ διὰ τῶν ἀπλῶν ἐπ' ἐκκλησίας κηρυγμάτων καὶ τῆς τυπικολατρίας. Ὁ κόσμος ἐν γένει δυσφορεῖ διότι πάσχει ὅσα πάσχει δι' ἔλλειψιν δικαίων, ἐναρέτων, ἀκεραίων, ἀνιδιοτελῶν, εἰλικρινῶν φιλαλήθων, αὐτοθυσιαζομένων ἀνθρώπων ἐν τῷ κόσμῳ δὲν φανερόνουν ἀράγε ταῦτα ὅτι ἐλάχιστα ἐπέτελεσαν διὰ τὸ ἄτομον, διὰ τὴν κοινωνίαν, διὰ τὸν κόσμον, οἱ παιδαγωγικαὶ καὶ ἄλλαι ἠθικοπλαστικαὶ μέθοδοι τῶν διαφόρων Σχολῶν καὶ συστημάτων; Μήπως, λοιπόν, ὑπάρχει καὶ ἄλλη θετικωτέρα καὶ ἀποτελεσματικωτέρα παιδαγωγικὴ καὶ ἀναπλαστικὴ μέθοδος, ἄλλο «ἀκρογωνιαίος λίθος» διὰ τὴν οἰκοδομὴν χαρακτήρων, «τὸν ὁποῖον ἠπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες; «**Ἡ «Νέα Ζωή»** μὲ ἀδιστακτον πεποίθησιν πιστεύει ὅτι ὑπάρχει ἀρίστη καὶ τελεία παιδαγωγικὴ μέθοδος ἐν τῷ ἀποκεκαλυμμένῳ θελήματι τοῦ Δημιουργοῦ τοῦ Σύμπαντος, δηλαδὴ εἰς τὰς **Γραφὰς**—διὸ ὑπάρχει ἐκεῖ ἱατρός καὶ παιδαγωγός διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς πλήρους ἠθικῆς καὶ ἀνθρωπιστικῆς υγιείας τῶν πλασμάτων Του. Αὐτὸς ὡς δημιουργός αὐτῶν γνωρίζει τὴν ψυχοσύνθεσιν των, καὶ αὐτὸς καὶ Μόνος θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποδείξῃ καὶ ἀποκαλύψῃ καὶ τὰ κατάλληλα καὶ τέλεια μέσα πρὸς θεραπείαν αὐτῶν ἀπὸ τῶν ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν νοσημάτων των εἰς τελείως ψυχικῶς καὶ πνευματικῶς υγιεῖς ὄργανισμούς. Ἐκοινολογήθησαν, ἐδιδάχθησαν, ἠκούσθησαν, ἐφηρμόσθησαν καὶ ἐπειραματίσθησαν τόσαι καὶ τόσαι παιδαγωγικαὶ θεωρίαι. Ἐζυγίσθησαν αὐταὶ εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς πείρας καὶ πραγματικότητος καὶ εὐρέθησαν ἑλλειπειαι. **Ἄς ἀκουσθῆ καὶ ἡ φωνὴ τοῦ λαλοῦντος ἄνωθεν** καὶ ἅς ἐφαρμοσθῶσι καὶ αὐτοὶ αἱ ὑποδείξεις καὶ μέθοδοι. Ἡ «**Νέα Ζωή**» νὰ φροντίσῃ νὰ σταχυολογήσῃ ταῦτα ἐκ τοῦ Λόγου τῆς Ἀληθείας Του τῶν Γραφῶν καὶ νὰ ἐκθέσῃ αὐτὰς ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς εἰς φεῖραν, εἰ δυνατόν, εἰδικῆς ἐπὶ τούτου ἀρθρογραφίας.

Ὡς πρώτην θεῖαν ὑπόδειξιν πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναδείξεως χαρακτήρων προσάγει **τὴν ἀπαρκέτητον ἀνάγκην τοῦ ὀρθῶς καὶ δικαίως φρονεῖν**. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὸ ἀξιοσημείωτον ἐκεῖνο χωρίον τῆς πρὸς Φιλιππησίους δ'. 8 ἐκθέτει τὸν κανόνα, κατὰ τὸν ὁποῖον, ἐάν ἐχωμεν νὰ μορφώσωμεν—εἴτε δι' ἑαυτοὺς εἴτε καὶ εἰς ἄλλους—ἐνάρετον, ἀκέραιον χαρακτήρα, ὀφείλομεν νὰ λογιζώμεθα, νὰ φρονώμεν καὶ διανοοῦμεθα ὅ,τι συντελεῖ πρὸς ἀρετὴν, δηλαδὴ «ὅσα ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνὰ, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφρ-

μα, εἴτις ἀρετὴ καὶ εἴτις ἔπαινος». Διότι κατ' ἀπκράδατον ἠθικόν, λογικόν καὶ φυσικόν ἄμα κινύνα «εἴμεθα ὅ,τι φρονοῦμεν καὶ πιστεύομεν» (Παροιμ. κγ'. 7) καὶ μεταδίδομεν εἰς ἄλλους μόνον ὅτι ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἔχομεν, καὶ οὐδὲν πλέον (Πράξ. γ'. 6). Εἶπέ μοι ποῖον εἶνε τὸ καθ' ἡμέραν ἐνασχολοῦν τὸν νοῦν σου φρόνημα, σκέψεις ἢ πεποιθήσεις, καὶ θὰ σοὶ εἶπω ποῖα εἶνε ἡ ζωὴ σου καὶ ποῖαν ζώην καὶ χαρακτῆρα θὰ διαμορφώσης εἰς ἐκείνους μεθ' ὧν διατελεῖς εἰς διαρκῆ πρό- τουτο ἐπαφήν. Ἐὰν προσηλώσης τὰς σκέψεις σου εἰς ὅσα εἶνε ἀληθῆ καὶ δίκαια, θὰ ἀναδειχθῆς ἀληθῆς καὶ δίκαιος· καὶ καθ' ὅσον εἶνε ἀλήθεια ὅτι ἐκ τοῦ περισσέυματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα, ἀλήθειαν καὶ δικαιοσύνην θὰ λαλήσῃ καὶ θὰ διδάξῃ τὸ στόμα σου πρὸς τοὺς μκθητάς σου, ἐὰν εἶσαι διδάσκαλος, πρὸς τὰ τέκνα σου ἐὰν εἶσαι γονεὺς, πρὸς τοὺς φίλους σου ὡς φίλος κλπ. Αὐτὸς εἶνε ὁ διέπων νόμος τῆς ἐπιστήμης τοῦ χαρακτῆρος, τῆς παιδαγωγικῆς λεγομένης, ἢ ὅποια ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἐπιστήμη, δὲν εἶνε μαγικὴ, ἀλλὰ λογικὴ.

Στρέψωμεν τὰς σκέψεις μας πρὸς τὸ ὀρθόν, τὸ ἀληθές, τὸ δίκαιον καὶ ἄς φροντίσωμεν νὰ στρέψωμεν καὶ τὰς σκέψεις καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς πρὸς ταῦτα, καὶ ὁ νόμος τοῦ περιβάλλοντος νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ὑπόλοιπον. Μετακόμισον τὸ φθίνον καὶ μαραινόμενον ἄνθος σου ἀπὸ τὴν βορεινὴν πλευρὰν τοῦ κήπου σου πρὸς τὴν μεσημβρινὴν καὶ στρέψον αὐτὸ πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ διὰ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἡλίου εἰς τὴν καρδίαν του κάθε φύλλον καὶ ἄνθος θὰ ἀνταπαντήσῃ, θὰ προβάλλῃ μὲ νέαν ὠραιοτητα. Τοιοῦτος εἶνε ὁ νόμος τοῦ περιβάλλοντος. Καὶ τὸν νόμον τοῦτον συνιστᾷ εἰς ἡμᾶς ἡ Γραφή «**Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀποκεκαλυμμένοι προσώπῳ τὴν δόξαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τοῦ ἐπιφανοῦς ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ ἰσχυροῦ Πνεύματος**» λέγει ὁ Παῦλος (Β'. Κορινθ. γ'. 18). Ὅπως φρονῆς τοιοῦτος καὶ εἶσαι, καὶ ὅτι εἶσαι αὐτὸ ἔχεις, καὶ αὐτὸ καὶ θὰ μεταδώσης καὶ εἰς τοὺς περὶ σέ, καὶ ὄχι ἄλλο καὶ ἂν εἶσαι ὁ εὐφραδέστερος καὶ ἐπιχειρηματικώτερος ἱεροκῆρυξ. Δὲν ἴδυνασαι νὰ μεταδώσης εἰς ἄλλους ὅ,τι δὲν πιστεύεις εἰλικρινῶς, ὅ,τι δὲν ζῆς ὁ ἑαυτοῦ. Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀπαράδατος καὶ ἁδιόφυστος πικρῶν καὶ ἁδίων νόμος.

«Ἀπὸ ὅ,τι ὁ κόσμος ὑποφέρει σήμερον, λέγει μία Γαλλὶς συγγραφεὺς εἶνε ὅτι δὲν βλέπομεν πλέον τὰς παλαιὰς ἡρέμους καὶ γαληνιαίας μορφάς. Ὅ,τι πανταχοῦ συναντῶμεν εἶνε μία πλήττουσα ἀνησυχία καὶ μία ἀνήσυχος πληξίς». Ἡ Γαλλίς λέγει μίαν ἀλή-

θειαν, ἓνα γεγονός. Ἄλλ' ἐὰν τὰ πρόσωπα τῆς παρούσης γενεᾶς εἶνε ἀνήσυχος, ρυτιδωμένα, σκυθρωπά, ὀργίλα, δὲν ἀντανκλώσιν εἰμὴ τὸ ἐσωτερικόν των περιβάλλον. «Οἶα ἡ ψυχὴ τοιάδε καὶ ἡ μορφή» ἔλεγε ὁ Σωκράτης. Περὶ τοῦ Στεφάνου, αὐτοὶ οἱ ἐν τῷ συνεδρίῳ ἔχθροί του ὠμολόγησαν ὅτι ἀνεύσαντες εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὡς πρόσωπον ἀγγέλου, (Πράξ. στ'. 15), διότι ὁ ἐσωτερικὸς αὐτοῦ ὀφθαλμὸς ἦτο προσηλωμένος πρὸς πᾶν ὅ,τι ὠραῖον, ἀγνόν καὶ προσφιλές. Ἐὰν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν εἰρηνικά, γαλήνια, ἀγγελόμορφα πρόσωπα, ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν ἡρέμον, γαλήνιον καὶ εἰρηνικὴν ὡς ἀγγέλων ψυχὴν, σκέψιν καὶ φρόνημα Ὁ παγκόσμιος αὐτὸς νόμος διέπει τὸ πᾶν. Μὴ ζητῶμεν ἀδύνατα πράγματα. Στρεφὰ ἐκ τριβόλων δὲν συνάγονται, οὐδὲ ἐξ ἀκανθῶν σταφυλαί.

Μερικοὶ μᾶς λέγουσιν: οὐδεμίαν βλέπομεν ἢ αἰσθανόμεθα ἀνάγκην διὰ τοιαύτην ζύμωσιν μας μὲ τοιοῦτον περιβάλλον ὀρθῶν φρονημάτων καὶ νοημάτων. πρὸς ἠθικὴν μεταβολὴν μας, καὶ ἀπόκτησιν τελείου Χριστοειδοῦς χαρακτῆρος! Καὶ ὅτι λέγουσιν εἶνε ἀληθές. Οἱ τοιοῦτοι φαίνεται ἔχουσι χάσει τὴν αἰσθησιν τοῦ ὀρθοῦ, τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ λογικοῦ, τοῦ δικαίου καὶ εὐγενοῦς, ὅπερ οὐδόλως ἀδύνατον ἀφοῦ αἱ αἰσθήσεις μας ἀναπτύσσονται διὰ τῆς καλλιέργειας καὶ χρήσεως, καὶ χάνονται διὰ τῆς παραμελήσεως καὶ ἀχρηστίας. Ἡ φύσις ἀφαιρεῖ τὰ παρομελούμενα καὶ ἀχρηστευόμενα δῶρα καὶ πολλαπλασιάζει τὴν χρησιμοποιοῦμένην καὶ ἀνατρεφόμενην δύναμιν. Ἰχθύες, οἱ ὅποιοι ἀφήνουσι τὰ θερμὰ καὶ διαυγῆ ὕδατα τῆς θαλάσσης ἀποσύρονται ἐντὸς σκοτεινῶν σπηλαίων, χάνουν τὴν δύναμιν τῆς δράσεως. Καὶ ἡ στέρησις τοῦ συναισθήματος τῆς ἀνάγκης τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς τῶν ἀνακκινίσεως εἶνε ἀπλῶς ὁμολογία ὅτι οὐδέποτε ἐσυλλογίσθησαν, οὐδέποτε διενόηθησαν καὶ ἐφρόντισαν διὰ τοιαύτην ἀνάγκην. Εἰς ποῖον λοιπὸν περιβάλλον σκέψεων, φρονημάτων καὶ πεποιθήσεων ἀναστρέφονται; Ἐὰν μόνον σκέπτονται τὴν διὰ παντὸς μέσου ἀπόκτησιν χρήματος, ἐὰν ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν ἀπόλαυσιν καὶ ἱκανοποίησιν ἀκολάστων σκέψεων καὶ διαθέσεων, ἐὰν πιστεύουσιν ὅτι τὸ ψεῦδεσθαι, τὸ ἀπατᾶν τὸ ἀδικεῖν, τὸ διαβάλλειν καὶ καταλαλεῖν, δὲν βαρύνουσι διόλου ἐπὶ τῆς παρουσίας των ἐμφανίσεως, ζωῆς καὶ εὐτυχίας, ὡς καὶ τῆς μελλούσης των τοιαύτης, ὅποια ἐπικίνδυνα ἀνθρωπόμορφα θηρία δὲν πρέπει νὰ προσδοκῶμεν ὅτι θὰ ζυμώσῃ καὶ ἀναδείξῃ ἢ τοιαύτη πίστις καὶ πεποιθήσις; Ὅπως πιστεύει τις, τοιοῦτος καὶ εἶνε. Καὶ ἡ ζωὴ καὶ πολιτεία ἐκάστου εἶνε ἡ εἰκὼν τοῦ φρονήματός του.

Ἄλλοι πάλιν ἀποφαίνονται ἀξιωματικῶς ὅτι «οὐ δὲν σημαίνει τί πιστεύει τις καὶ πῶς πιστεύει, ἢ τί

φρονεί και σκέπτεται, αρκεί μόνον να διάγη καλήν ζωήν! Θά ήτο εξίσου πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἀξίωμα των σοφὸν και λογικὸν τὸ νὰ ἀξιοὶ κανεὶς ὅτι δὲν σημαίνει πρὸς ποῦ κινεῖται ἢ εἰς ποῖαν κατεύθυνσιν στρέφεται τὸ πηδάλιον, ἀρκεί μόνον τὸ πλοῖον νὰ κινῆται!! Ἡ τύχη τοῦ πλοίου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κατεύθυνσεως τοῦ πηδαλίου, και αἱ τύχαι και τὸ μέλλον παντὸς ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ἰδίων του σκέψεων και φρονημάτων. «**Μετὰ πάσης φυλάξεως φύλακτε τὴν κερδίην σου τοὺς λογισμοὺς σου, διότι ἐκ τούτης προέρχονται αἱ ἐκβάσεις τῆς ζωῆς**» διακηρύττει ἡ Γραφή. Οἱ ἄνθρωποι δὲ «**διεφθίρασαν και ἔγιναν ὁρατοὶ εἰς τὰ ἔργα και τὴν ἠνομήν ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη τις ποιῶν τὸ ἀγαθόν**» ὅταν διελογίσθησαν ἀφρόνως ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεός (ψαλμ. ι'. 4, ιδ'. 1 νγ'. 1). Ἀπὸ τῶν ἡμερῶν δὲ τοῦ Νῶε τὸ μέγα κακὸν τὸ ὁποῖον διέδραπε ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἦσαν αἱ σκέψεις και διαλογισμοὶ του. «**Καὶ εἶδε ἑαυτοῦς ὅτι ἐπληθύνετο ἡ κακία τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς και πᾶς τις δικνοεῖται πονηρίᾳ, πάσης τῆς ἡμέρας**» διεφθίρει ὅθεν ἡ γῆ ἐνώπιον ἑαυτοῦ, και ἐπλήθη ἡ γῆ ἀδικίας» Γεν. στ'. 5, 11) Ὁ ὄλος δὲ σκοπὸς τοῦ ἀποκακαλυμένου εἰς τὰς Γραφὰς σχεδίου τοῦ Θεοῦ εἶνε ἡ εὐθέτησις και διόρθωσις τῶν σκέψεων, φρονημάτων και πεποιθήσεών μας. Δι' ὃ και προτροπόμεθα διὰ τοῦ Πνεύματός Του «**νὰ ἀνακαινίζωμεν τὸν νοῦν, τὸ φρόνημα και νὰ μεταμορφωῦμεθα**» ἀναθεωροῦντες τὰς σκέψεις ἡμῶν και ἀποκαθαίροντες αὐτὰς ἀπὸ ὅ,τι δὲν εἶνε λογικόν, δὲν εἶνε ἀληθές, δίκαιον, ἀγνόν, ἐνάρετον, ἐπαινετὸν, ὥστε νὰ «**νὰ φρονῶμεν διὰ νὰ σοφρονῶμεν**» και ὄχι νὰ φρονῶμεν διὰ νὰ παρκαφρονῶμεν εἰς ἐμφάνισιν ὁμιλίας τε και ζωῆς (Ρωμ. ιδ' 2 3) Ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πλασμένος νὰ δέχηται και νὰ ἀφομοιοῖ μόνον ὅ,τι λογικόν και ἀληθές, ὅτι ὀρθόν και δίκαιον, ὡς ὁ στόμαχος, ὁ ὁποῖος δέχεται εὐχαρίστως και μεταποιεῖ εἰς αἷμα πᾶν τὸ φυσικῶς καθαρὸν, ἀγνόν και ἀνόθευτον. Ἐσφαλμένοι, παράλογοι, ψευθεῖς, ἀπατηλαὶ και πνευματικῶς στρεβλαὶ και ἀδικοὶ σκέψεις θὰ ἔχουν διὰ τὴν ἐν γένει ζωήν και τὸ μέλλον τοῦ ἀτόμου τῆς κοινωνίας και τοῦ ἔθνους ὅ,τι μὴ ὑγιεῖς και νοθευμένοι τροφὰ θὰ ἔχουν διὰ τὴν ὑγείαν. Ὅσα δὲ ἐκ τούτων «**κακῶς δικλογισμῶν ἐκπορεύονται και κοινοῖ (μολύνει) τὸν ἄνθρωπον**», ὁ Κύριος ἡμῶν ἐκθέτει ὅτι εἶνε «**πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς, πονηρός, βλασφημίαι, ὑπερηφάνεια, ἀφροσύνη (Μαρκ.**

ζ'. 21) Ὅλα ταῦτα λέγει ὁ Μέγας τῆς Οἰκουμένης Διδάσκαλος, πηγὴν ἔχουσι τὸ κακῶς φρονεῖν, τὸ κακῶς σκέπτεσθαι και δικλογίζεσθαι. «**Και ἡμεῖς λέγει ὁ μέγας Ἀπόστολός του, Παῦλος, «καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ποτε τέκνα ὀργῆς, ὡς και οἱ λοιποί, διότι ἀνεστρεφόμεθα ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ποιῶντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς και τῶν δικνοιών», τῶν σκέψεων τῶν μὴ κεκαθαρμένων, ἐξηγησιμένων διαλογισμῶν (Ἐφσ. δ' 3). Ὅ,τι μετεμόρφωσεν αὐτὸν και μυριάδας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τέκνα ὀργῆς εἰς τέκνα Θεοῦ, εἶνε ἡ ὁ νέος νοῦς, τὸ νέον φρόνημα ἐν Χριστῷ.**

Και θὰ ἦτο ματαιόπονος πυγμαχία κατὰ ἀέρος πᾶσα παιδαγωγικὴ μέθοδος, πᾶσα παιδαγωγικὴ θεωρία και διδασκαλία, ἐφ' ἧσον ἡ βάσις πάσης προσπαθείας πρὸς μόρφωσιν τῶν παιδῶν, ὃ ἀνάδειξιν ἀκεραίου χαρακτήρος γενεᾶς, —δὲν τίθεται, δὲν ἀρχίζει ἀπὸ τῶν σκέψεων, ἀπὸ τῶν διαλογισμῶν και τῶν φρονημάτων τοῦ παιδίου, ἐφ' ἧσον δὲν ἀπευθύνεται εἰς τὴν πίστιν, εἰς τὸ φρόνημα, εἰς τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἐνηλίκων πρὸς μεταμόρφωσιν αὐτῶν εἰς ἀληθεῖς ἀνθρώπους, ἀληθεῖς ἄνδρας και γυναῖκας «**Σπεῖρε σκέψιν, φρόνημα και θὰ θερίσης πρᾶξιν. Σπεῖρε πρᾶξιν και θὰ θερίσης ἔξιν. Σπεῖρε ἔξιν και θὰ θερίσης καρπὸν. Σπεῖρε καρπὸν και θὰ θερίσης μέλλον**» λέγει ὁ Ἄγγλος παιδαγωγὸς Thackeray Ἄλλ' ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ ὁ Γέροντος τούτου Παιδαγωγὸς τῶν ἀνθρώπων λέγει : «**Ο ΠΙΣΤΕΥΩΝ Εἰς ἘΜΕ καθὼς εἶπεν ἡ Γραφή, ποτιροῖ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύουσιν ὕδατος ζῶντος**» (Ἰωάν. ζ'. 38) πρὸς ἄρδουσιν, ἐξάνθησιν και εὐφορίαν καρπῶν εὐπραγίας και δικαιοσύνης.

Ἔστωσαν, ἐν τούτῳ τ' ἀνωτέρῳ ἡ πρώτη βαθμὶς τῆς κατὰ τὰς Γραφὰς Παιδαγωγίας, τὴν ὁποῖαν ἡ «**ΝΕΑ ΖΩΗ**» δὲν διστάζει νὰ ὀνομάσῃ Ἰψίστην τῶν Παιδαγωγικῶν παιδαγωγίαν, ἐπὶ τῶν ἄλλων βαθμίδων τῆς ὁποίας ἡ «**ΝΕΑ ΖΩΗ**» ἔχριν τῶν συνδρομητῶν και ἀνταγωνιστῶν τῆς, ἐν οἷς περιλαμβάνονται πέντε και πλέον ἑκατοντάδες δημοδιδάσκαλοι και ἰσαριθμοὶ ἱερεῖς, θεωρεῖ ἐπιβεβλημένον αὐτῇ καθήκον νὰ ἐνδιατρέψῃ εἰς ἐπομένους ἐκδόσεις τῆς.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΑΝΟΝΟΣ ΕΠΙ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Ὁ ἐκ 360 τροπαρίων συγκείμενος Κανὼν οὗτος ποίημα ὄν τοῦ πνευματεμπόρου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Θεοῦ Ἀνδρέου, εἶνε κατανυκτικώτατος και συντεταγμένος ἐν πνεύματι συντριβῆς και συναισθήσεως προτροπομένης τῆς φιλαμαρτήμονος ἀθανάτου πνευματικῆς ψυχῆς εἰς μετάνοιαν και τέλος μίσος κατὰ τῆς αἰσχρᾶς ψυχολέθρου ἀμαρτίας. Τὸν Κανὼνα τούτον μετὰ τσαύτης ἐπιτυχίας συντεταγμένον και διὰ πολλῶν ἐκ τῆς θεοπνεύστου Ἀγίας Γραφῆς παραδειγμάτων τὴν μετάνοιαν ὑποδεικνύ-

οντα ὁ ἀκούων αἰσθάνεται μεγάλην ἀληθῶς κτείνου-
 ξιν καὶ ἰσυντριβὴν ἐν τῇ καρδίᾳ του καὶ ἀντὶ τοῦ
 πνεύμα ἐξ αὐτοῦ πολέμιον πρὸς τὰ πάθη καὶ τὴν ἁ-
 μαρτίαν καὶ τοῦτο σκοπεῖ ἢ ἱερὰ καὶ ψυχωφελε-
 σιὰ τὴ αὕτη Ἀκαλουθία. Διότι τὸ πνεῦμα εἰσέρχεται
 ἐν τῇ ἀλύφῃ καὶ ἀνωλήθρῃ ψυχῇ διὰ λόγου ἀληθεί-
 ας καὶ διὰ τοῦτο ὅστις ἀκούει λόγον Θεοῦ, λόγον
 ἀληθείας, αὐτὸς γίνεται κοινωνὸς καὶ τοῦ πνεύμα-
 τος τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ ἀκούων καὶ ἀναγινώσκων λό-
 γον ψευδῆ δέχεται τὸ πνεῦμα τοῦ ψεύδους καὶ τῆς
 ζοφώδους καὶ λιπαρᾶς πλάνης καὶ γίνεται κοινωνὸς
 τοῦ ἀρχισκοτιστοῦ καὶ ἀρχιπλάνου τρισκατάρτου
 (ἀοράτου καθὼ πνεῦμα) Διαδόλου καὶ ἐχθροῦ τοῦ
 Ἀρχιφώτου καὶ Φωτοουργοῦ ἐν Τριάδι Ἀληθινοῦ
 Θεοῦ ἡμῶν. Ἡ Ἀγιωτάτη, ποτνία καὶ Ἐθνοσωτῆρα
 Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ κόσμος
 εἰσι δύο ἐνάντιοι διδάσκαλοι, ὅτινες ἔχουσι λόγον
 καὶ πνεῦμα ἐναντίον καὶ ἀντίθετον. Διότι ἡ μὲν θε-
 όθητος καὶ Χριστοφρούρητος Ἐκκλησία ἡμῶν
 (— Ἡς πύλα: Ἄδου οὐ κατισχύσουσι —) ἐργονέχει
 τὴν σωτηρίαν τοῦ Θεοπλάστου λογ.κοῦ ἀνθρώπου
 διὰ τῆς παντοκρατείας καὶ σωσικώσεως ἀληθείας
 καὶ τῆς ἀρετῆς, ὁ δὲ σατανογέννητος καὶ διαβολο-
 κίνητος καὶ πεπλανημένος τυφλὸς κόσμος ἔχει ἔρ-
 γον τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ διὰ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς
 ἁμαρτίας καὶ τῶν ἀκολάστων, διαίων, ἀκατέκτων
 καὶ οἰθαλέων ἀνθρωποκτόνων παθῶν. Διὰ τοῦτο καὶ
 εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἀνθρώπου ἡ μὲν Σειποτάτη καὶ φι-
 λσοστοργοτάτη ἡμῶν Μήτηρ Ἐκκλησία λαλεῖ λόγον
 ἀληθείας, ὁ δὲ διαβολοδαστοῦργητος καὶ ἐωσφό-
 ρόπνευστος μωρὸς κόσμος λαλεῖ λόγον ψεύδους, πλά-
 νης καὶ ἀπάτης ὅπως ἀποσπάσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ
 τοῦ ἀληθοῦς προορισμοῦ αὐτοῦ (— ὅστις ἐστὶν ἡ ἡ-
 θικὴ τελειώσις του, ἢ ἡ καὶ ἡ χάριν ἀείποτε θεώ-
 σις του —), καὶ ποιήσῃ ὅμοιον τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀ-
 νοήτοις καὶ ἀσυνέτοις. Ὅθεν ἀπατεῖται μεγάλη
 προσοχὴ διότι οὐ περὶ μικροῦ πρόκειται ἀλλὰ περὶ
 σωτηρίας ἀδιαφθόρου καὶ αἰεζώου ψυχῆς ἢ περὶ ἀ-
 πωλείας αὐτῆς. Ἡ θεία ἢ μελισσαγῆ καὶ χαριτό-
 δρυτος τῆς Γεραρᾶς ἡμῶν Ἐκκλησίας φωνὴ κράζει
 εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν λέγουσα «ψυχὴ μου ψυχὴ ἀνάστα
 τί καθέυδεις, τὸ τέλος ἐγγίζει καὶ μέλλεις θορυβεῖ-
 σθαι, ἀνάνησον οὖν ἵνα φείσῃται σου Χριστὸς ὁ
 Θεὸς ὁ πανταχοῦ παρῶν καὶ τὰ πάντα πληρῶν.» Ἡ
 δὲ φωνὴ τοῦ ζοφώδους καὶ θεόδοξωμένου θεομά-
 χου κόσμου κράζει κατ' ἀντίθεσιν τῆς ἡδυπνοῦ
 μελιρρύτου καὶ ἀρετοδριθοῦς φωνῆς τῆς Ἐκκλησίας
 λέγουσα «ψυχὴ μου, ψυχὴ μου ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ
 κείμενα εἰς ἔτη πολλά, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Ἀπό-
 λαυε παντὸς τερπνοῦ καὶ ἡδέος, καὶ θεράπευε τὰς ἐ-
 πιθυμίας σου ἐν τούτῳ τῷ βίῳ κατὰ τὴν ἀρέσκειάν

σου. Φάγωμεν καὶ πίωμεν αὔριον γὰρ ἀποθνήσκο-
 μεν».

Οἱ συνετοὶ καὶ φρόνιμοι, οἱ ἔχοντες γνῶσιν τοῦ
 προορισμοῦ των πολιτεύονται καθὼς διδάσκει αὐτοῦς
 ἡ τοῦ Πλαστοουργοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἐκκλησία
 ἢ κατέχουσα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
 Ἀληθείας, οἱ δὲ ἀσύνετοι καὶ μωροὶ καὶ ἄφρονες, οἱ
 ἀγνοοῦντες τὸν προορισμὸν αὐτῶν πολιτεύονται κατὰ
 τὰς ἐπιθυμίας τῆς φύσει φθαρτῆς, θνητῆς καὶ σκω-
 ληκοβρώτου χοϊκῆς σαρκὸς καὶ θαδίζουσι τὴν τῆς
 ἀπωλείας ὁδόν. Ἡ θεόδητος κοσμοσωτήριος ἡμῶν
 Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει θεσπεσίους ὄντως ψαλ-
 μούς καὶ ὕμνους διὰ τῶν ὁποίων εἰσάγει τὸ τῆς ἀ-
 ληθείας πνεῦμα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων Αὐτῆς,
 εἶνε θέατρον πνευματικῶν ψυχικῆς ὠφελείας, ὁ δὲ
 ἀντίθετος καὶ σατανολήπτος παράλογος καὶ ἀσυνεί-
 δητος κόσμος ἔχει φρενοφθόρους καὶ ψυχοδρασεστά-
 τας μυθιστορίας, τραγῳδία ἐρωτικὰ φρενώλη καὶ
 πινάσεμνα, δι' ὧν εἰσάγει τὸ πνεῦμα τοῦ ψεύδους
 τῆς πλάνης καὶ τῆς σατανοδοξίας εἰς τὰς ψυχὰς τῶν
 φιλοκόσμων καὶ φιλοσαρκῶν, τῶν κοιλιδοῦλων καὶ
 γυνυκολατρῶν, τῶν χοιροφρόνων αἰσχροβίων, χοι-
 ρορήτων καὶ φιλοδοξῶρων, ἔχει θέατρα διαφθορᾶς
 ἐξυχειώσεως, ἀσωτίας, ἀνηθικότητος καὶ ματαία,
 περιεργείας, ἐν τοῖς ὁποίοις κναδοκπινῶσι τὸν πᾶ-
 λυτον, ἀναντιεστάθμητον καὶ ἀναντικτάστατον χρέ-
 νον καὶ φθείρουσι τὴν πολυτιμοτάτην ψυχὴν οἱ κατὰ
 τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς ἀγόμενοι ἄνθρωποι. Ἀλλ'
 εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου, τῆς ματαιότητος, τῆς
 ἀλογίας καὶ ἀσυνειδησίας δὲν ἀρέσκουσιν οἱ ἡδύ-
 μολποι καὶ ψυχωτερεῖς ὕμνοι καὶ ψαλμοὶ καὶ ὁ λό-
 γος τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἀπώλεσαν τὴν πνευματι-
 κὴν αἰσθησὶν καὶ αἰσθάνονται ἀείποτε ὕλικῶς κα-
 σαρκικῶς.

Ἡ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὡς Μήτηρ
 πανυφιλόστοργος, καλεῖ τὰ πιστὰ καὶ φωτόμορφα
 Αὐτῆς τέκνα διὰ τῆς κατανοικτικῆς ἀσματικῆς Ἀ-
 κολουθίας τοῦ Μεγάλου Κανόνος ὡς καὶ διὰ τῆς
 Ἱερᾶς ἐκείνης Βίβλου, τὸ «Τριῶδιον» εἰς μετάνοι-
 αν εἰλικρινῆ, ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν, εἰς κατανο-
 κτικὴν προσευχὴν, εἰς λογικὴν ἐγκράτειαν παθο-
 κτόνον, εἰς ἐκκαθαρισμὸν καὶ ἁγιασμὸν καὶ πρὸς ὑ-
 ποδοχὴν τοῦ ἐργαζομένου Νυμφίου. Ἀλλὰ φεοὶ καὶ ὁ κα-
 τρατώτατος καὶ μισάνθρωπος Διαδόλος πρὸς αἰωνίαν
 ἀπώλειαν τοῦ ἀνθρώπου καλεῖ καὶ αὐτὸς κατὰ τὰς Ἀ-
 γίας ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐνάρεως ἰδίᾳ τοῦ Τριῶδιου διὰ
 προαγμαμάτων καὶ τῶν ἐντόπων τῆς ἡμέρας πάντα τὰ
 ἐσεβῆ αὐτοῦ καὶ θεήλατα τέκνα, καὶ πάντα ὀνόματι
 χριστιανῶν εἰς τοὺς πανασέμνους χοροὺς καὶ τὰ αἰ-
 σχρότατα θεάματα, εἰς τὰ ἀήθη καὶ ἀηδέστα μασκα-
 ρύματα τὰς ἡθολογοῦς, καὶ συνειδησιοκτόνους σα-

τατοδούλους διασκεδάσεις εις τὰ ἐξ ἀμάξης, εις τὰς αἰσχροτήτας καὶ ὑπερκτηνώδης σαρκικὰς ἀπολαύσεις εις τὴν μέθην καὶ τὴν πολυφαγίαν καὶ μὲ ὀλίγας λέξεις πρὸς πᾶσαν χοιρώδη κτηνωδίαν. Πιστοὶ ἀκόλουθοι τῶν μεγάλων ἀσεβῶν, τῶν ἀθέων, τῶν ὕλιστῶν, τῶν ἐλευθεροκτόνων (μασσοῶν) τῶν κοιλιολατρῶν, τῶν γυναικολατρῶν, τῶν σαρκολατρῶν, τῶν γυμνομανῶν, τῶν ἐκλεκτόρων τῶν μωρῶν «Μίς» καὶ Καλλιστείων (ἢ μᾶλλον Κακιστείων—) ἀτυχῶς οἱ πλείστοι τῶν λεγομένων ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἀκούουσιν οὐχὶ τῆς φωνῆς τῆς Πανσέπτου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τῆς φωνῆς τοῦ πανεχθιστάτου καὶ παγκαιίστου Διαδόλου, δι' ὃ ἀμὰ τῆ εἰσόδῳ τοῦ Ἱεροῦ καὶ ψυχοφειλεστάτου Τριωδίου ἐρρίφθησαν καὶ ἀκατασχέτως πρὸς πᾶσαν ἀθεμιτουργίαν, ὡς μὴ ὄφειλεν οὐχὶ μόνον εἰς τὴν Πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους ἀλλὰ καὶ ἀπάσας τὰς Μεγαλοπόλεις καὶ Κωμοπόλεις τοῦ Κράτους σχεδὸν (ὡς ἐκ τῶν ἐφημερίδων ἐπληροφορήθημε) ἕνα καὶ πάλιν φεθ, ἀποδειξοῦσιν ὅτι εἶναι γνήσιοι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Εἰδωλολατρῶν Ἑλλήλων, οἱ ὅποιοι ἐώταζον τὰ ἐωσφορόπνευστα Βάκχια καὶ τὰ Κρόνικα καὶ κατὰ ὁποῖα ἐτελοῦντο τὰ αἰσχίστα ἐν μεταμφιάσμῳ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Τὰ λείψανα ταῦτα τῶν ἀρχαίων καὶ ἀκολάστων, ἐναγῶν καὶ ἐξαγίστων ἑορτῶν τὰ ὁποῖα τελοῦνται ἀτυχῶς κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Ἀπόκρεω ὄχι πλέον ὑπὸ μόνων τῶν ἀσεβῶν καὶ δυσσεβῶν καὶ ἀντιχριστῶν μασονῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν πλείστων Χριστιανῶν πρέπει νὰ ἐκλείψωσι, διότι εἶνε ὕβρις ὄχι μόνον εἰς τὸ κατ' εἰκόνα, ὅπερ ἐδωρήθη εἰς τὸν ἄνθρωπον παρὰ τοῦ Παντοποιοῦ καὶ Παναγᾶθου Θεοῦ καὶ ἕνα πράξιτε κατὰ Νόμον, ἦτοι τὸ ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ὄχι τὸ ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Διαδόλου, τὸ φέρον εἰς τὴν ἀποθηρίωσιν, ἀποζώωσιν καὶ τὴν ἀποκτήνωσιν, ὡς καὶ τὴν πνευματικὴν ἀποκολοκύνθωσιν καὶ διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν εὐνουχισμόν, ἀλλὰ καὶ πρὸς Αὐτὸν τὸν Ἅγιον τῶν Ἁγίων, Τὸν ὑπὲρ ἡμῶν παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἀναστάντα, τὸν Θεάνθρωπον Σωτῆρα καὶ Κύριον. Παρὰ τοῖς ἀληθεῖσι Χριστιανοῖς ὀρθοδόξοις (—καὶ δὴ Ἑλλησι—) πρέπει νὰ βασιλεύῃ αἰεὶποτε ἡ ἐγκράτεια, ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ σεμνότης τῶν ἡθῶν.

* Ἀλλὰ διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ τοιοῦτον ἀπαιτεῖται διδασκαλία. Ἐκκοτος Χριστιανὸς (Κληρικὸς καὶ λαϊκὸς) πεφωτισμένος καὶ ἐνάρετος, ἔχει ἠθικὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως γίνηται: φῶς πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἐρέθει, τῇ ζοφώσει καὶ τῇ σκότει τῆς ἀγνοίας καθημένους καὶ κατακειμένους καὶ διὰ τῶν ἀκολάστων πράξεων φερούμενους εἰς ἀπώλειαν. Καὶ ὄχι μόνον κατὰ τὰς Ἀπόκρεω κατὰ τὰς ὁποίας τελοῦνται τὰ ἀκατάνομαστα καὶ θεοστυγέστατα, πρέπει νὰ ἀκούηται ἡ

φωτιστικὴ καὶ στηλιτευτικὴ φωνὴ τοῦ Ἱερωτάτου Εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ εἰς ἐποχὴν μάλιστα, κατὰ τὴν ὁποῖαν σχεδὸν τὸ ἔθλον τοῦ Ἑλληνικοῦ Χριστιανικοῦ Ἔθνους κυλίνεται φεθ! εἰς τὸν ἔσθροσον τῆς ψυχολετείας ἀμαρτίας καὶ φέρεται ἔλοταχῶς εἰς τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐν χρόνῳ ἀποσύνησιν καὶ διάλυσιν ἀφεύκτως!

Διὰ τοῦ Μεγάλου Κανόνος ὁ θειότατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης καὶ ὑπερνέφελος τανύπτερος πνευματικὸς ἀετὸς Ἀνδρέας ἐπιδιώκει τὴν ὑποταγὴν τῆς σαρκὸς εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἀλόγων καὶ ἀσκόπων εἰς τὸν Ὄρθον λόγον. Καθὼς δὲ τοῖς ἀνθρώποις τῶν κοιλιακῶν καὶ ὑποκοιλιακῶν ἐπιθυμιῶν καὶ συμφερόντων, ἀπαρέσκει τὸ ζωοποιόν, τὸ ζωηφόρον, τὸ νεκρόγεγον καὶ θεουργόν πνεῦμα τῆς Ὄρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, οὕτω καὶ τοῖς ἀληθεῖσι, γνησίοις καὶ πεφωτισμένοις Ὄρθοδόξοις Χριστιανοῖς ἀπαρέσκει τὰ φρενοφθόρα ἢ βογθόρα καὶ δύσθεα τραγῳδία καὶ τὰ ψάσματα τοῦ δαίμονοπλήκτου κόσμου, τὰ ψυχοφθόρα καὶ ἠθολοιγὰ θέατρα καὶ ἡ διακενής ματαιότης αὐτοῦ, διὰ τῶν ὁποίων ἡ φαντασία ἐξάπτεται καὶ ἡ σὰρξ ἐνισχύεται κατὰ τοῦ πνεύματος. Διὰ τοῦτο ἐναντιότης καὶ ἀντίθεσις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς Ἁγ. Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἐξελκηκώτους τὸν νοῦν καὶ σατανοκινήτου κόσμου, μεταξὺ πραγματικῶν καὶ πεφωτισμένων Ὄρθοδόξων Χριστιανῶν καὶ κοσμικῶν ἀνθρώπων, μεταξὺ ὁπαδῶν τοῦ Ὄρθου Λόγου καὶ ὁπαδῶν τῆς ἀλογίας τῆς μωρίας, τῆς ἀουειδησίας καὶ ματαιότητος. Ναί!

Σέρβια μὲνὶ Μαρτίῳ 1930

Δορ ΞΕΝ. Α. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
(Ἱατρός)

Λ Ο Γ Ο Σ

Ἐκφωνηθεὶς τὴν 30ην Ἰανουαρίου 1930
ἐν Βίμῳ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν
Ἱεραρχῶν ὑπὸ τοῦ Κεθῆγη
τοῦ κ. Θυμεινοῦ Σέρρου

Αἰδεσιμώτατε Πάτερ, κ. Γυμνασιάρχα, κ. κ. Συνάδελφοι, ἀγαπητοὶ μαθηταὶ καὶ λοιπὸν φιλέορτον ἀκροατήριον.

Μία ἀπὸ τὰς μεγαλύτερας ἑορτὰς τοῦ ἑορτολογικοῦ Πανθέου τῆς ἡμετέρας Ὄρθοδόξου θρησκείας, ἀποτελεῖ ἀναμφιδόλως καὶ ἡ σήμερον ἐορταζομένη πανήγυρις τῶν τριῶν τῆς αἰκουμένης φωστήρων. Τοσοῦτον ἐλάμπρυναν ζῶντες τὴν ἐποχὴν τῶν διὰ τῆς ἀπκραμιλλῆς αὐτῶν εὐγλωττίας καὶ συνέσεως, διὰ τοῦ ἀδαμαντίνου αὐτῶν χαρακτήρος, τοσοῦτον ἐποδηγῆσαν τὴν μετέπειτα ἀνθρωπότητα διὰ τῶν σοφῶν αὐτῶν συγγραμμάτων, ὥστε καίτοι οὐχὶ μονομερῶς ζήσαντες ἐπειδὴ κατέστησαν ἢ ἀνέσπερος λαμπὰς καὶ ὁ φωτοβόλος δὴγῆδος τῶν μετέπειτα γενεῶν, ὠρίσθη αὐτοκρατορικῶς κλεῦσματι καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ νὰ ἐορτάζωνται τὴν σήμερον. Καθ' ἑκάστον λοιπὸν ἔτος τὰ ἀπανταχοῦ ἐκπαιδευτήρια ἐπὶ τῷ αὐτῷ συ-

έρχονται να προσφέρωσιν εις την Ιεράν μνήμη των μεγάλων αυτών διδασκάλων λιβανωτών ευγνωμοσύνης. Διά τούτο και ήμεις συνελθόντες σήμερον έθεωρήσαμεν αναγκαίον να εξιστορήσωμεν δι' όλίγων την έν γένει δρασιν αυτών και δή την σχέσηιν του πολιτισμοῦ προς την χριστιανικήν θρησκείαν ως διεμορφώθη αυτη ύπ' αυτών. Θά μου επιτραπή όμως να παρακκλήσω την παρούσαν φιλόμουσον ομήγουριν να με πάσαν επιείκειαν κρίνει εόν αναλαβόντα την εργασίαν ταύτην, δεδομένου ότι τὸ έργον αυτό είνε όχι μόνον δύσκολον, αλλά και πάνυ άνωτερον των άσθενικῶν αυτοῦ δυνάμεων. Διότι τί δύναται τις να πρωτοβυμάση και εξυμνήση εκ των ανδρών τούτων; Την εύρειαν αυτών πολυμάθειαν ή την ζηλευτήν τούτων ευγένειαν ψυχής; Την άπαραμίλλον αυτών ρητορικὴν δεινότητα ή την εξαιρετικὴν στιβαρότητα περι την πίστιν; Την μοναδικὴν σύνεσιν ή την παραδειγματικὴν αυτών έργατείαν; Τὸ άδαμάντινον του χαρακτῆρος αυτών ή την άγγελικὴν τούτων πραότητα; Ποῖος δύναται να περιγράψη την σοφίαν των ανδρών τούτων και ποία γλώσσα είναι ικανή να εξυμνήση την κοινωφελή και εθνοσωτήριον τούτων δρασιν. Από ύποχρέωσιν όμως προς την Ιεράν και σεπτήν αυτών μνήμην και προσκαλούντες τας άγίας αυτών ψυχάς θά εξιστορήσωμεν δι' όλίγων την δρασιν αυτών λέγομεν και θά όμιλήσωμεν περι τῆς σχέσεως αυτών προς την θρησκείαν οσαν διεμόρφωσαν αυτην οἱ τοι.

Η άρχή, κύριοι, κάθε επιστήμης, ή δάτις κάθε φιλοσοφικῆς αληθείας, τὸ θεμέλιον εκάστου γηικοῦ οικοδομημάτος δέν διατυπῶνται θεδάλως; εὐθύς εξ αρχῆς συστηματικῶς και δέν προσδιορίζεται άμέσως, αλλά βαθμηδόν και κατ' όλίγον συμφώνως προς την πνευματικὴν ανάπτυξιν του ατόμου. Τὸ αυτό περητηρήθη και ως προς τὰς περι Θεοῦ καθολικὰς ιδέας; όχι θεδάλως διά τὸ άδύνατον τῆς συστηματικοποίησης αυτών, αλλά διότι σκοπὸς του ίδρυτου τῆς θρησκείας ήμῶν ήτο άλλος. Καί ήτο κατά πρώτον ή πνευματικὴ αναγέννησις του ατόμου, ή άνύψωσις αυτοῦ εις ύψηλοτέρας σφάιρας, ή αναδιδχαισις εις ευγενεστέρας σκοπούς, ή ήθικοποίησης τέλος αυτοῦ και ή ποδηγέτησις από τῆς σφαλερὰς οδοῦ ήν διήνυσεν.

Η αναμορφωτικὴ αυτη εργασία ήεκ δάθων σείουσα τὰ κοινωνικά συγκροτήματα επέφερον ως ήτο επόμενον μέγαν αναδρασμόν και σύμπασα ή ανθρωπότης εδιδχάσθη. Οί μὲν έγινόντο υπέρμαχοι αυτοῦ ζηλωται μετ' άφοσίωσις τυφλής, οί δὲ άπηνεῖς αυτοῦ διώκται; μετά φανατισμοῦ άφαντάστου. Πόσον κατεδιδωξαν τὰς άγίας αυτὰς ιδέας, πόσον εκυνήγησαν τοὺς οπαδοὺς τῆς νεαρὰς ταύτης θρησκείας οί τότε ισχυροί τῆς γῆς και οί ποιικιλτρόπως εδρίσκοντες ταύτην μη συνόδευσαν με τὰ ολικά αυτών όφέλη και την πνευματικὴν αυτών διανοητικότητα καθίσταται περιττόν να εξιστορήσωμεν καθ' ό γνωστών τοῖς πᾶσι.

Όπως όμως κύριοι ό χρυσὸς και ό άργυρος εις τὸ πῦρ δοκιμάζονται και καθαρωτέρα φλίνεται ή αξία αυτών, τοιοῦτοτρόπως και κάθε μεγάλη αλήθεια διά των αγώνων καθίσταται διαυγεστέρα και καταφαίνεται ή αξία αυτῆς. Αλήθειαι δὲ καθὼς αἱ χριστιανικαί αλήθειαι των οποιῶν ίδρυτῆς είνε αυτη ή Αυτοαλήθεια, αυτὸς ό Χριστὸς, αλήθειαι, στηριζόμεναι εις

τὰ μεγάλα ρήματα του Κυρίου, «άγαπάτε άλλήλους» «εἰρήνη πᾶσι», αλήθειαι; τέλος βαπτισθῆσαι εις τὸ αἷμα τῶσαν μαρτύρων οὐδέποτε καταπίπτουσιν. Η άπεινῆς θθεν καταδίωξις τῆς χριστιανικῆς ήμῶν θρησκείας ή άνευ συστολῆς προσπάθεια προς εξόντωσιν αυτῆς και έν τῇ γενέσει τῆς και σήμερον εἰσέτι δυστυχῶς παρ' ένίων, δέν έγινόντο οὔτε θέλει πραγματοποιηθῆ διότι κατὰ τοὺς λόγους του ίδρυτου ταύτης τιθεμελιώται; επί την πέτραν. Ένεκολωπώθησαν λοιπόν αἱ αλήθειαι αυται εις τὰς ψυχὰς των ανθρωπων, εἶπον με αυτὰς και τὰς συνεζήτων και σιγά αρχίζου να τὰς κατατάσου και επιστημονικῶς. Τὸ Έλληνικόν πνεῦμα ιδίως; εύρόν ταῦτα; ορθὰς, τὰς περιέβαλεν με την Έλληνικὴν γλώσσιν και την Έλληνικὴν σοφίαν. Τὸ Έλληνικόν πνεῦμα κατὰ τον τον Δ'. ιδίως μ. Χ. αἰώνα άρπινε τὰς παλαιὰς θεωρίας; του Αωδεκαθέου του Ολύμπου και επιχειρεῖ την ανάπτυξιν των Χριστιανικῶν αληθειῶν από πάσης απόψεως. Τὸ Έλληνικόν πνεῦμα κατὰ τον τον Δ'. αυτην μ.Χ. εκατονταετηρίδα καταργεῖ τὰς ψευδεῖς, εσφαλμένας και ελαττωματικὰς θεωρίας των εως τότε φιλοσόφων και κρατεῖ ύψηλὰ την σημαίαν τῆς αληθείας; και τῆς ύπεροχῆς. Κλείει τὰς πύλας των Έλευσινίων μυστηρίων και των ναῶν του Διὸς, τῆς Αθηνᾶς και τῆς Αρτέμιδος, ανεγείρει νέους ναοὺς; και προσκαλεῖ τοὺς πιστοὺς εις την προσκύνησιν του αληθινοῦ Θεοῦ. Ιδρύει νέας σχολὰς; εις τὰς οποιὰς ρυθμίζει τὰ δόγματα των χριστιανικῶν αληθειῶν, περιφρουρεῖ την πραγματικὴν διδασκαλίαν από τὰς αἱρέσεις, αναπτύσσει τὸ θρησκευτικόν συναίσθημα και καθιστὰ τον ανθρωπον εκκνόν εις την πλήρη κατανόησιν τῆς ύψηλῆς; του Κυρίου ήμῶν διδασκαλίας. Μορφώνει; νέους Πλάτωνας, νέους Δημοσθένης;ς, νέους Αριστοτέλεις, οἱ τινες διαλάμπουν εις τον χριστιανικόν ορίζοντα και συστηματικοῦσιν την ύπερφυσικὴν του Κυρίου ήμῶν θρησκείαν. Τὰ σηήπετρα όμως κύριοι και την πρωτεύουσαν θέσιν δια την οργάνωσιν αυτην και συστηματικὴν κατάρτησιν των χριστιανικῶν αληθειῶν και δι' αυτών την ανασύστασιν και την ανασυγκρότησιν συμπάσης τῆς ανθρωπότητος; επί των χριστιανικῶν δάθρων, τὰ πρωτεία λέγω και την αποκλειστικὴν τῆς δὸν δόξαν δια την κατεύθυνσιν του ανθρωπου επίνεων αρχῶν και δάσεων, ή αποκλειστικὴ αυτη τιμὴ επαναλαμβάνομεν ανήκει εις τρεις κυρίως. Καί οἱ τοι είνε οί σήμερον εορταζόμενοι; Ιεράρχαι, οί φωστῆρες τῆς Οικουμένης, οί ποιμένες τῆς Εκκλησίας, οί ποδηγέται; τῆς ανθρωπότητος; Βασίλειος ό Μέγας, Γρηγόριος ό Θεολόγος και Ιωάννης ό Χρυσόστομος. Οί τρεις οἱ τοι σοφοί περιφρουροῦσιν την χριστιανικὴν θρησκείαν εντός των ορθῶν διδασκαλιῶν του ίδρυτου τῆς και αποσκοπεῖν πᾶσαν κίρετικὴν και σαθρὰν δοξασίαν. Οί τρεις οἱ τοι μεγάλοι τῆς αληθείας; διδάσκαλοι; εντυφλίσαντες; επ' άρετὸν και εμποτισθέντες τῆ νάματι τῆς Έλληνικῆς σοφίας, περιβάλλον τὰς χριστιανικὰς αληθείας; δια τῆς κομψότητος και καλλιτεπείας του Έλληνικοῦ λόγου. Τὸ ρητορικόν δῆμα των Αθηναίων διαδέχεται; ό άμβων τῆς Εκκλησίας και δια τῆς ευγλωτίας αυτών και πειστικότητος καθίστανται; οί μελίρρυτοι ποταμοί τῆς σοφίας.

Καταπολεμοῦσιν αποτελεσματικῶς τὰς μέχρι τότε σφαλερὰς θεωρίας και αποδεικνύουσιν την αλήθειαν τῆς εξ αποκαλύψεως χριστιανικῆς διδασκα-

λίας. Ὑπεραμύονται τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν ἐναντίον τῶν αἰρετικῶν καὶ ἄλλοδόξων καὶ καθίστανται: οἱ ἀκλόνητοι στῆλοι καὶ τὸ προπύργιον τῶν θείων τοῦ Κυρίου ρημάτων. Θεμελιώνουν τὰς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν μαθητῶν του, ἀνάγουν τὴν θρησκείαν ἡμῶν εἰς ἐπιστημονικὸν ἐπίπεδον καὶ δίδουν νέαν κατεύθυνσιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀνοίγουν νέας ὁδοὺς διὰ τοὺς λαοὺς καὶ τὰς κοινωνικὰς μάζας: συντείνουσας εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἐξημέρωσιν. Χαλινάγωγον τὰ ἀνθρώπινα μίση καὶ πάθη, καυτηρᾶζουσιν τοὺς ἕως τότε θεσμοὺς καὶ ὑποδεικνύουσιν τὴν πραγματικὴν ὁδὸν διὰ τὴν ἐξυγιάνσιν καὶ εὐημερίαν τῶν ἀτόμων. Ψυχάγωγον τὰς ἀνθρωπίνους μάζας, εἰσδύουσιν εἰς τὰ πάθη καὶ τὰ νοσήματα τῆς ψυχῆς καὶ ἐκωρίσκουν τὰ σωτήρια φάρμακα διὰ τῶν ἀληθειῶν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Κρούουσιν τὰς εὐγενεστέρους χορδὰς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ καλλιερгоῦν τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα δι' ὧν εἶνε πεπρωτικισμὸς ὁ ἀνθρώπος. Ἡξαρτικῶς εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο κύριοι, διέπρεψεν ἰδίως τὸ τρισσὸν τοῦτο καύχημα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ τρισσὴ ἀνέσπερος λαμπὰς αὐτῆ εἰς ἴην ἐμελλον νὰ προσκτενίζουσιν καὶ δὴ μετὰ δέους αἱ μετέπειτα γενεαί. Πιστοὶ τηρητὲς τῶν λόγων τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν καθ' ὃν δὲν δύναται ἄνθρωπος ἀναγεννηθῆναι, εἰ μὴ ἐὰν ἀποβάλλῃ τὸν παλαιὸν καὶ ἐνδύθῃ τὸν νέον, ἐτήρησαν καταλλήλως ἐν τῇ ἑαυτῶν ζωῇ τοῦτο καὶ ἐδίδαξαν ποικιλοτρόπως τὰ λογικὰ αὐτῶν ποιμνία. Τὰ ὑπ' αὐτῶν ἰδρυθέντα καὶ συντηρούμενα φιλανθρωπικὰ καταστήματα ἐν ᾗ αὐτοὶ ἔζων πένητες πρὸς παράδειγμα τῶν ἑαυτῶν δ' ἀδύχων ὀνομαζέονται ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων «καὶ νὰ πόλεις, ταμεῖον τῆς εὐσεβείας, κοινὸν τῶν ἐχόντων θησαυρομα... ἐν οἷς νόσος φιλοσοφεῖται καὶ συμφορὰ μακαρίζεται καὶ τὸ συμπαιθῆδοκιμάζεται». Κατὰ τὰς στιγμὰς λιμῶν ἐπικαλοῦνται τὴν ἀρωγὴν ἀνακράζοντες «Αἰδεσθῶμεν Ἑλλήνων φιλάνθρωπα διηγήματα. Πρᾶ τισιν ἐκείνων νόμος φιλάνθρωπος μίαν τράπεζαν καὶ κοινὰ τὰ σιτία, μίαν ἐστίαν σχεδὸν τὸν πολυάνθρωπον δῆμον ἀπεργάζεται». Πρὸ τῆς παραλόγου θελήσεως τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας ἴστανται μετὰ παραδόξου τόλμης καὶ γενναιοφροσύνης. Πῶρ καὶ ξίφος καὶ θῆρες καὶ οἱ τὰς σάρκας τέμνοντες ὄνυχες κρυφῆ μάλλον εἰσὶν ἡμῖν ἢ κατὰπληξ». Οἱ ἄνδρες οὗτοι συγκαταβατικοὶ ὄντες πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς ἦσαν ἀδυσώπητοι καθὼς βλέπομεν πρὸς πᾶσαν κακίαν, μηδέποτε πρὸς αὐτὴν συνθηκολογοῦντες. Λίαν δὲ τῇ ἀληθείᾳ ἀξιάγαστος τυγχάνει ἡ καταπιστικὴ ἀφέλεια, μεθ' ἧς περιεκάλυπτον τὴν ἐπιστήμην ἵνα διδάξουν τοὺς αὐτῶν πιστοὺς, νὰ τῶν ἐξηγήσουν τὰ θαυμάσια τῆς δημιουργίας, νὰ ἀναπτύξωσιν τὰ ἀληθῆ δόγματα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ νὰ ὑψώσωσιν τοῦτους μέχρι τοῦ Πλάστου. Δὲν παρέλειπον εὐκαιρίαν οἱ λαμπροὶ οὗτοι ἀστέρες τοῦ Χριστιανικοῦ Πανθέου νὰ μὴ καθήκον, ἀναπτύξωσιν τὴν ἀγαθὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀρετῶν καὶ ὑποδείξωσιν τὰ κοινωνικὰ ὠφέλη μίση οὕτως ζώσης κοινωνίας. Ἐχόντες τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐστραμμένους εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἱεροκῆρυκες οὗτοι τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, προτείνουν χεῖρα ἐπίκουρον διότι θέλουν νὰ παραμυθίσουν ἅμα καὶ νὰ διδάξουν. Διὰ τοῦτο κατώρθωσαν νὰ μαλά-

ξουν τὰς ἀνθρωπίνους καρδίας καὶ νὰ καταπέσουν τοῦτους ὅπως τείνουν χεῖρα βοηθείας πρὸς ἀλλήλους. Διὰ τοῦτο συνετέλεσαν εἰς τὴν γεφύρωσιν τοῦ χάσματος καὶ τὴν κοινωνικὴν ἰσότητα, διότι ἐνεθάθησαν εἰς τὰ μυστήρια τῆς θρησκείας, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς βοηθείας αὐτῶν διέπλυσαν τὸν ληρωπὸν χαρακτήρα. Καὶ ὡς νὰ μὴ ἴσκει κύριος ἡ ἐργασία αὐτῆ τῶν τριῶν τούτων στύλων τῆς Ὀρθοδοξίας, καθορίζουν καὶ τελετουργικὸν μέρος τῆς λατρείας συγγράφοντες τὰς ἐκυτῶν λειτουργίας καὶ μέχρι σήμερον ἔχομεν. Θεωροῦντες δὲ ὡς ἐκδήλωσιν τῆς χριστιανικῆς εὐσεβείας τὸ συνέρχεσθαι ἐν ἐκκλησίαις, ἐν αἷς ὁ ἄνθρωπος ἀπαλασσομένους τῶν ἐγκοσμίων ἐνοῦται μετὰ τοῦ Δημιουργοῦ αὐτοῦ, ἰδρῶσιν παντοῦ ναοῦ. Καὶ πρὸς μεγαλυτέραν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῶν οἱ τρεῖς οὗτοι θαθεῖς μελετητῆς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας τὸν μὲν ἄμβωνα ἀναγάγουσιν εἰς τοιαύτην ἀκμὴν καὶ αἴγλην ποῦ οὐδέποτε πλέον ἀνήλθεν τοῦλάχιστον εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὴν δὲ ποιῆσιν εἰσάγουσιν ἐντὸς τῶν ναῶν καὶ καθίστανται οὕτω αὐτοὶ πρῶτοι οἱ θεμελιωτῆ τῆς ἱεράς ἡμῶν ὑμολογίας.

Τοιοῦτοι κύριοι εἶναι ἐν ἀμυδρᾷ οικιαγραφίᾳ οἱ τρεῖς σήμερον ἐορταζόμενοι Ἱεράρχαι καὶ τοιαύτη ἡ δρᾶσις αὐτῶν. Ὁλος αὐτῶν ὁ βίος ἦτο μία ἀέναος καὶ διηνεκὴς πάλη κατὰ τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου καὶ μία συνεχὴς καὶ ἀδύκοπος προσπάθεια πρὸς κυριαρχίαν τοῦ νέου. Καὶ ὄχι μόνον διὰ ζωῆς ἐδίδαξαν τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας καὶ καθήχησαν τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν νέαν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ποικίλων αὐτῶν συγγραμμάτων ἅτινα εἶνε ὁ ἀκένητος θησαυρὸς πάσης σοφίας.

Καὶ ἦδη ἄς ἐξετάσωμεν ὅποιαν ἐπίδρασιν ἔσχεν ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὰς μετὰ ταῦτα κοινωνίας: οἷος ὑπ' αὐτῶν διεμορφώθη. Ὁ Χριστιανισμὸς δικτυοῦμενος ἐπιστημονικῶς διὰ τῶν τριῶν τούτων φωστήρων, δὲν ἀφίνει δεδαίως ἀσυγκίνητον τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ τῆς δίδει νέαν κατεύθυνσιν καὶ τὴν ἀναγεννᾷ πνευματικῶς. Τὰ ἀρχαῖα ἦθη μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ χριστιανισμοῦ ὑποχώρουν δραδέως μὲν κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ μετὰ τὴν συστηματοποίησίν του καὶ ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ κατάρτισιν ἀρχίζουσιν καὶ μαραινόνται ριζικῶς. Θεοδώρητος ὁ Κύρου γράφων πρὸς τὸν Θεοδόσιον τὸν νεώτερον λέγει «Καὶ ἀργεῖ μὲν παρ' Ἀθηναίους ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ ἡ Ἡλιαία καὶ τὸ ἐν Δελφίνῳ δικαστήριον καὶ ἡ τῶν πεντακοσίων βουλή, καὶ οἱ ἔνδεκα καὶ οἱ θεσμοθέται καὶ ὁ Πολέμαρχος καὶ ὁ ἐνιαυτοῦ ἀρχων». Ἀξία δὲ παρατηρήσεως τυγχάνει ἡ δικαία διαμαρτυρία τοῦ σοφοῦ Λιβνίου πρὸς τὸν Θεοδόσιον τὸν Α' διὰ τὰς παρεκτροπὰς τῶν χριστιανῶν πρὸς κατάπνιξιν τῶν ἐθνικῶν ναῶν, σχολῶν καὶ κειμηλίων. Δηλωτικὸν εἶτι κατὰ τὰ τέλη τέλη τῆς Α' ἑκατονταετηρίδος καὶ ἐντεῦθεν οἱ ἰγρητικοὶ ἐκεῖνοι θεσμοὶ ἐρειπώνονται καὶ φυλλορροοῦν.

(ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΕΩΝ

Περί τοῦ σπουδαιοτάτου ζητήματος τῶν παρ' ἡμῖν εορτῶν καὶ πανηγύρεων βεβαίως πολλὰ ἠδυνάτο τις νὰ γράψῃ, διότι ἀτυχῶς καὶ ἐνταῦθα δὲν ἀνταποκρινόμεθα δεόντως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεως τῶν εορτῶν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἕνεκα δεινῆς καὶ παχυλοτάτης ἀμαθείας καὶ ξηροτυπικῆς ἔξεως πολλοὶ τῶν ἡμετέρων Ἑλληνορθόδοξων Χριστιανῶν εὐκόλως παρεξηγοῦσι τοὺς γράφοντας ἢ λαλοῦντας ἐναντίον τῶν κακῶς ἐπικρατούσων καταχρήσεων, διὰ τοῦτο δὲν θὰ εἴπωμεν ἐν ἐκτάσει πᾶν ὅτι γνωρίζομεν περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἀλλὰ μόνον θὰ ρεψόμεν ἐπὶ τοῦ τάπητος τῆς λογικῆς συζητήσεως μίαν ἰδέαν ἰφορώσαν τὴν εὐήμερίαν τοῦ Χριστοπευνύμου πληρώματος ἄνευ τινος βλάβης τῶν εορτῶν. Τὸ σύστημα τῶν εορτῶν καὶ πανηγύρεων καθιερώθη καὶ ἐτελειοποιήθη κυρίως ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ ἐφεξῆς, ἦτοι ἀπὸ τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ὁπότε ὁ ὑπερκόσμιος Χριστιανισμὸς ἀναγνωρισθεὶς ὡς ἡ μόνη θρησκεία τοῦ Κράτους διήρχετο ἡμέρας θνῶτος εὐτυχεῖς ὑπὸ ὀλικῆν ἔποψιν. Ὁ σκοπὸς τῶν εορτῶν βεβαίως δὲν ἦτο οὔτε αἱ καπηλικαὶ καὶ ἀναγναί διασκεδάσεις, οὔτε οἱ ἄσεμνοι καὶ φρενώλεις χοροὶ καὶ τὰ ὑπέρμετρα φαγοπότια, οὔτε αἱ ληψοδοσίαι, ὡς συμβαίνει, ὡς τὰ πολλὰ σήμερον, ἀλλ' ἡ ἀπὸ κοινοῦ συχνοτέρα οὐμπροσευχὴ τῶν πιστῶν, ἡ ἀκρόασις τοῦ θεοῦ λόγου καὶ ἡ αὐξήσις τῆς ἀληθοῦς φιλιθελφίας καὶ συσφιγξίως τοῦ δεσμοῦ τῆς θεοσυστάτου καὶ μακκρουργοῦ ἀγάπης. Σήμερον ὁ κυριώτερος σκοπὸς τῶν εορτῶν εἶναι ἡ χρηματικὴ ἀπολαβὴ τῶν Ἑκκλησιῶν ἢ Μοναστηρίων καὶ διὰ τοῦτο τὸ κάλλος καὶ ἡ ἐπισημότης ἐκάστης εορτῆς κρίνεται ἐκ τῶν **παγκρατικῶν φεῦϊ εἰσοδημάτων** ἀδιάφορον ἂν ἐν τῇ Πανηγύρει τοῦ εορταζομένου Ἁγίου ἢ τῆς Ἁγίας, ὁ λαὸς παρεκτρέπεται εἰς βακχικὰς ἀνιέρους σπονδὰς καὶ Ἑθνηκοπεπεῖς διασκεδάσεις ἐν τυμπάνοις καὶ χοροῖς, ἀδιάφορον ἂν ἡ Πανηγυρὶς φέρῃ ἢ ὄχι χαρακτηρη Χριστιανικὴν καὶ σύμφωνον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεως αὐτῆς: ἀρκεῖ μόνον ἡ εἰσπραξις νὰ εἶνε ἀνθηρῆ! Δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι εἶνε κακὸν τι τὸ εἰσπράττειν χρήματα, χάριν τῶν ἱερῶν καὶ ἐναγῶν καταστημάτων, τοῦναντίον, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, θερμῶς θὰ συνηγορῶμεν καὶ θὰ διαφερώμεθα πᾶν τότε περὶ τῶν ἱερῶν εἰσοδημάτων. Πλὴν ἐὰν παραλειφθῇ ὁ γνήσιος σκοπὸς τῶν εορτῶν, καὶ παραγνωρισθῇ ἡ ψυχοφελὲς σημασία τῶν τοιούτων πανηγυρικῶν συναθροίσεων, δὲν δύναται τις νὰ μείνῃ ἀπαθὴς ἢ εὐχαριστημένος ἐκ τοῦ τοιούτου ἀδικήματος πρὸς τὸν οὐρανόπεμπτον καὶ σωσίκοσμον Χριστιανισμόν.

Ἄλλ' ὡς εἶπομεν δὲν θὰ εἰσεέλθωμεν εἰς τὰς λεπτομερείας καὶ παχυμερείας τοῦ ζητήματος τοῦτου, ἀλλὰ θὰ ἐκφράσωμεν ἐν τῇ παρούσῃ μικρᾷ πράγματι εὐήμερίαν μίαν σκέψιν σχετικῶς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῶν εορτασίμων ἡμερῶν, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ καταργηθῇ οὐδεμία εορτῆ. **Μεγάλη ὄντως ὀλικὴ ζημίαι προξενεῖται** εἰς ὀλοκληρον ἡμῶν τὸ ἔθνος ἐκ τῆς ἀργίας τῶν πολλῶν εορτῶν καὶ ἡ Ἑκκλησία δικαιοδικτικῶς δύναται νὰ περιορίσῃ τὸν μέγαν χρονομὸν τῶν εορτῶν ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἤδη ὑπάρχουσαν τυπικὴν διάταξιν τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καθ' ἣν ὡς γνωστὸν πᾶσα, οἰαδήποτε εορτῆ Ἁγίων συμπιπτοῦσα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἑβδομάδος μετατίθεται εἰς τὴν ἐπομένην Κυριακῆν. Πρὸς τί ἀράγε βλάβηται ἐὰν πᾶσα αἱ εορταὶ πλὴν τῶν Δεσποτικῶν λεγομένων, μετατίθεντο εἰς τὴν Κυριακῆν, καθ' ἣν πολλάκις συμβαίνει νὰ συμπέσωσιν ἐκ περιτροπῆς πᾶσαι αἱ εορταὶ καὶ οὐδεμία ἀταξία ἢ βλάβη προκύπτει. Καθ' ἣν ἐποχὴν σανεστήθησαν αἱ εορταὶ, τὸ ἔθνος ἡμῶν ὡς κυρίαρχος λαὸς βεβαίως εὐήμερι καὶ δὲν ἠσθάνετο οἰκονομικὴν τινα δυσχέριαν, ἢ καχεξίαν ἐκ τῆς ἀργίας καὶ τῶν πανηγύρεων. Σήμερον ὁμοῦ εὐρισκόμεθα ὑπὸ ἄλλας συνθήκας βίου, καὶ ἕλαστος καὶ πρὸ πάντων ὁ ἀγροτικὸς καὶ ἐργατικὸς λαὸς ὑποφέρει πολὺ ἔταν τρώγῃ χωρὶς νὰ ἐργάζηται. **Καθ' ἑκάστην εορτῆν τὸ ἔθνος ζημιόυται ἀναμετροῦτως πολλὰ ἑκατομμύρια καὶ ἕτερα ἑκατομμύρια ὀκτανᾶ εἰς τὰς ὀλεθρίας, ἠθολογούς καὶ ψυχοφθόρους διασκεδάσεις,** αἵτινες κατήνησε πολλαχοῦ νὰ θεωρῶνται ὡς ὁ κυριώτερος σκοπὸς τῶν εορτῶν καὶ τῶν Κυριακῶν. Παραλείπομεν τὰς ἐριδας τοὺς φόνους καὶ τὰς ἠθικὰς φθισιμδρότους ὀλεθριστότους καὶ ψυχοδλαβεστάτας περκαυσίας, αἵτινες συνήθως κατὰ τὰς τοιαύτας ἡμέρας ἕνεκα ἀργίας τίθενται ἀθήτως καὶ ἀνικδῶς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. **« Ἀργία μήτηρ κακίας »**.

Ἡ ἄνευ τινος ὀφελείας προερχομένη βλάβη εἰς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Ὀρθόδοξου Χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ εἶναι τόσον φανερὰ καὶ μεγάλη, ὥστε οὐδεὶς εὐφρονῶν δικαιοῦται νὰ συζητήσῃ ἢ νὰ διαφιλονεικήσῃ τὴν ἀνωτέρω ἰδέαν ἡμῶν δὲν λέγομεν, ἢ οὔτε κἂν θὰ φαντασθῶμεν ποτε ὅτι χάριν τῆς ὀλικῆς εὐήμερίας δέον ν' ἀκρωτηριάζωμεν ἢ νὰ παραλείψωμεν τὰ τῆς θρησκείας ἀπχε. Πᾶς τις κατανοεῖ ὅτι διὰ τοῦ ἀνωτέρω προτεινομένου μέτρου, ὄχι μόνον δὲν ἐπέρχεται ἐπιβλαδὴς ἀλλοίωσις ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἔταν αἱ εορταὶ συμπέσωσιν εἰς τὰς Κυριακάς τότε ὁ εορτασμὸς γίνεται ὑπὸ περισσοτέρου πλήθους καὶ ἐπισημότερος. Ἐκ τῶν εορτῶν κυρίως ζημιώνεται καὶ

βλάπτεται ἡ πτωχικὴ τάξις τῶν Ἑλληνορθόδοξων Χριστιανῶν καὶ ἰδίως ἡ ἀγροτικὴ διότι αἱ πλουσιώτεροι καὶ οἱ ἔχοντες κατστήματα ἐργάζονται συνήθως. Σημειωτέον δὲ ὅτι δυνάμει τῆς παχυλοτάτης τοῦ λαοῦ ἀμαθείας ἐπικρατεῖ πανταχοῦ σχεδὸν ἡ σαθρὰ ἰδέα ὅτι κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας διαφέρει ἐργασία ἐργασίας· οὕτω π.χ. τὸ νὰ ἀνοίξη τις μαγαζί καὶ νὰ ἐμπορευέται δίδων καὶ λαμβάνων καὶ κερδοσκοπῶν, δὲν θεωρεῖται βαρὺ ἀμπλόγημα καὶ ἀμάρτημα, ἐν ᾧ τὸ κόπτειν, ράπτειν, πελεκᾶν, κτίζειν καὶ ἐν γένει πᾶσα ἐργασία τῆς τάξεως τῶν χειρωνακίων χαρακτηρίζεται ὡς βαρύτερον ἀμάρτημα κατὰ τὴν λογικὴν ζυγαρίαν τῶν ἀμαθεστάτων. Αἱ γυναῖκες κατὰ τὰς ἑορτάς πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν δικαιούνται νὰ πράξωσι πλὴν τοῦ κόπτειν διὰ ψαλίδος καὶ ράπτειν διὰ θελόνης! Καὶ οὕτω τὰ πάντα ὡς καὶ αἱ ἑορταὶ ἀφέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς τυφλῆς σκοτομήνης καὶ ἐπισιμυερᾶς καὶ λιπαρᾶς πλάνης καὶ ἀμαθείας τῶν κωροπρεπῶν ἢ φαρισαϊκῶν διακρίσεων. Οἱ δὲ Σεδασμιώτατοι ποιμένες βλέποντες ἰδίως ὀφθαλμοῖς τὴν τοιαύτην λίαν ἀλγεινὴν καὶ δακρύουσαν κατάστασιν καὶ τὰς τοιαύτας διὰ λογαριασμῶν τοῦ Εὐαγγελίου παρεξηγήσεις, οὐδόλω, ὡς μὴ ὄφειλεν, ἀνησυχοῦσιν! Ἐκ τῆς ἀργίας τῶν πολλῶν ἑορτῶν καὶ τῶν κληρικῶν καὶ ἐξοχίστων ἐν αὐταῖς διασκεδάσεων δυνάμεθα ἄνευ τινὸς φόβου διαφεύσασθαι; νὰ κηρύξωμεν ὅτι ὁ ἀπανταχοῦ Ἑλληνορθόδοξος ἀγροτικὸς καὶ ἐργατικὸς λαὸς ζημιούται ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἐὰν δὲ πάντες χάριν αὐστηρᾶς τηρήσεως τῶν ἑορτῶν ἐσταύρωνον τὰς χεῖρας καὶ παρεδίδοντο εἰς τὰς σατανικὰς ἐωσφοροπνευστοὺς ἡθολοιγούς, συνειδησιοκτόνους καὶ ἀνθρωποβλαβεῖς διασκεδάσεις, τότε τὰ ἑκατομμύρια—ὡς πρὸς τὴν ὀλικὴν ζημίαν—θὰ ἐτριπλασιάζοντο· πλὴν πολλαχοῦ σήμερον, εἴτε λόγῳ πείνης, εἴτε ἕνεκα χαλαρώσεως τοῦ πρὸς τὰ θεῖα σεβασμοῦ, μόλις τὸ ἐν τρίτον τοῦ λαοῦ ἀργεῖ καὶ ἑορτάζει. Ἐν Μακεδονίᾳ, πρὸ πάντων ὅπου ἐξ εὐλαθείας καθιερώθησαν πολλαὶ ἑορταί, ὁ ἀγροτικὸς ἰδίως λαὸς καθὼς καὶ ὁ ἐργατικὸς ζημιούται πολὺ. Δὲν θὰ μακρηγορήσωμεν ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου θέματος, ἵνα μὴ ἐληφθῶμεν ὡς ἀντιστρατευόμενοι πρὸς τὸ ἤδη ἐπικρατοῦν σύστημα τῶν ἑορτῶν.

Ἐλπόμεν ἀπλῶς καὶ ἀκαδημαϊκῶς τὴν ἰδέαν ἡμῶν

χωρὶς νὰ ἔχωμεν τὴν ἀπαίτησιν νὰ ἐπιμένωμεν ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἂν δηλαδὴ ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐγκρίνη τὴν ταπεινὴν ἡμῶν ταύτην σκέψιν. Παρακαλοῦμεν δὲ θερμῶς τοὺς ἀνωτέρους θεολόγους καὶ ἐπιστήμονας Κληρικοὺς τε καὶ λαϊκοὺς νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀτελῶς ἀνωτέρω ἐκτεθεισάν γνώμην ἡμῶν καὶ μᾶς διαφωτίσωσι καλῶς ἂν ἔχωμεν ἢ οὐχὶ δίκαιον.

Κοζάνη μὲν Φεβρουαρίῳ 1930

Δεῦρ ΞΕΝ. Α. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
(Ἱατρός)

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ

Μετὰ χαρᾶς ἀνεγνώσαμεν εἰς τὸ British weekly τοῦ Λονδίνου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἔ. ἔ. τὰ κατωτέρω :

«Ὁ Πρωτοπρεσβύτερος τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Manchester ἔγραψεν ὡς κάτωθι εἰς τὸν διευθυντὴν τῆς Βρετανικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρίας, ἐν Lancashire :

«Ὅχι μόνον θὰ ἀναφέρω τὸ ἔργον τῆς Βιβλικῆς Ἐταιρίας κατὰ τὴν ἐπικαιρένην Κυριακὴν τὴν ἀφιερωμένην εἰς τὴν Βίβλον (*) ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἔπαυσα ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν ἐγκωμιάζω εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα, ὡς ἓνα μέγα ἔργον Θεοῦ. Πρὸ 50 ἐτῶν ὡς σπουδαστὴς ἐχρησιμοποιοῦσα τὴν ἐκδόσιν σας τῶν Ο'. καὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην. Τώρα ἐξακολουθῶ τὸ αὐτό. Ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια μᾶς ἵκατέχεται διὰ τὴν Βίβλον, Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην διότι ἐγράφη εἰς τὴν γλῶσσαν μας, ἀλλὰ κινεῖς δὲν θὰ μὲ πείσῃ ὅτι μὲν νεοελληνικὴ Βίβλος θὰ ζημιώσῃ τὸν λαόν μας.

Θὰ ἦτο νομιζόμεν εὐχῆς ἔργον, ἐὰν ἡ πράξις αὕτη τοῦ ὡς ἄνω πρωτοπρεσβυτέρου τῆς ἐν Manchester Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, εὗρισκεν μιμητὰς ὄλους τοὺς μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν μας ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἐν γένει δόκληρον τὸν κληρον.

Οὕτως ὁ λαὸς μας ἐλευθέρως καὶ ἄνευ φόβου καὶ ἀμφισβολῶν θὰ ἀγοράζῃ τὴν Ἁγίαν Γραφήν, διὰ τῆς

οἱ φίλοι συνδρομηταὶ μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἐκδοσις τῆς «Νέας Ζωῆς» δὲν ἀποτελεῖ κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν, ἄς καταβάλωσι προθύμως καὶ εὐχαρίστως τὴν μικρὰν συνδρομὴν τῶν εἰς τοὺς ταχυδρομικοὺς διανομεῖς παρουσιάζοντας τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

ὅποιας καὶ μόνον, θὰ φωτισθῆ καὶ θὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς κακοδαιμονίας, ἐξ ὧν κατατρώχεται σήμερον, ἕνεκα τῆς παχυλῆς ἀγνοίας καὶ ἀμαθείας τοῦ τῶν παρηγόρων λόγων τοῦ Θεοῦ Λόγου.

Εἶνε πασίγνωστα τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα παρήχθησαν εἰς τὰς χώρας ἐκεῖνας, εἰς τὰς ὅποιας τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον ἐλευθέρως διαδίδεται καὶ μελετᾶται ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Εἰς τὰς νήσους τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀφρικῆς ὅπου τὸ Εὐαγγέλιον εἰσεχώρησε διὰ τῶν ἱεραποστόλων, ὀλόκληραι Φυλαὶ ἡμιαγρίων καὶ ἀπολιτίστων λαῶν ἐξημερώθησαν καὶ ἐξεχριστιανίσθησαν, διὰ τῆς ἰσχυρᾶς καὶ θείας ἐπιδράσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου.

Ποῖα ἄλλη δύναμις ἦτο ἱκανὴ νὰ φέρῃ τοιαῦτα ἀποτελέσματα; Μήπως ἡ σοφία τῶν λεγομένων πεπολιτισμένων καὶ χριστιανικῶν λαῶν; Μόνον τὸ αἶσχος τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ὅστις κατέστρεψε περὶ τὰ 20.000.000 ἀνθρώπων καὶ ἀμυθήτου ποσοῦ χρημάτων, δύναται νὰ μᾶς δείξῃ τὴν ἰκνότητά της καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιδράσεώς της ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐμπρὸς λοιπὸν ἀγαπητοί, λάβετε εἰς τὰς χεῖράς σας τὴν Ἀγίαν Γραφήν καὶ ἐντρύφατε ἐν αὐτῇ, διότι δι' αὐτῆς καὶ μόνον θὰ μάθετε πόσον σὰς ἀγαπᾷ ὁ Θεός, ὅσα χάριν τῆς σωτηρίας σου ὑπέσθη καὶ πῶς θὰ ἀπαλλαγθῆτε ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας. Δι' αὐτῆς θὰ εὗρητε ἀνάπαυσιν καὶ εἰρήνην ψυχῆς, χαρὰν καὶ πραγματικὴν παρηγορίαν εἰς τὰς θλίψεις σας.

(*) Σημείωσις Ἐν ταῖς Διαμαρτυρουμέναις χώραις ἡ πρώτη Κυριακὴ τοῦ Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους εἶνε ἀφιερωμένη εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, καθ' ἣν γίνονται δημόδια κηρύγματα περὶ τῆς χρησιμότητός της καὶ τῆς ἀνάγκης ἵνα τὴν μελετῶμεν καὶ τῶν θείων ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπιδράσεώς της. Ἐπίσης διενεργοῦνται ἔρανοι ὑπὲρ τῶν Βιβλικῶν Ἑταιριῶν, αἵτινες ἔχουν ὡς ἀποκλειστικὸν ἔργον τὴν διάδοσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου εἰς ὅλους τὸν κόσμον ἄνευ σχολίων ἢ προπαγανδιστικοῦ τινος σκοποῦ.

Τοιαῦται Ἑταιρίαι εἶναι, ἡ Βρετανικὴ (1804) ἡ Ἀμερικανικὴ (1816) ἡ Σκωτικὴ (1861), ἡ Γαλλικὴ (1824) καὶ ἄλλαι.

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ

ΣΥΝΡΟΜΗΤΑΙ

Καὶ συστήνετε πάντοτε εἰς τοὺς φίλους σας τὸ περιοδικὸν

«ΝΕΑ ΖΩΗ»

ΤΑ ΤΑΛΑΝΤΑ

(Ματθ. κε' 14—30)

Τὸ δευσιώτερον γεγονός δι' ἕνα ἕκαστον ἐξ ἡμῶν εἶναι ὅτι ἐκάστη παρερχομένη στιγμή μᾶς φέρει: κατὰ ἕνα δῆμα ἐγγύτερον πρὸς τὸν θάνατον. Ἡ διακλήρυξις τῶν Γραφῶν εἶναι ὅτι ὁ Γίός τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται καὶ πρέπει νὰ ἀγρυπνῶμεν διότι δὲν γνωρίζομεν τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἔλευσις αὕτη τοῦ Κυρίου ἂν μὴ πραγματοποιηθῆ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, πάντως ὅμως δὲν θὰ ἀποφύγομεν τὴν ἀνεπιθύμητον ἐκ μέρους τοῦ θανάτου διαμετακόμωσιν ἐκ τοῦ προσκαίρου κόσμου πρὸς τὴν αἰωνιότητα.

Ἐκεῖ θὰ συναντήσωμεν τὸν Κύριον, ὅστις παρεχώρησεν εἰς ἡμᾶς τὰ τάλαντα ἀναλόγως τῆς ἰκανότητός μας πρὸς πολλαπλασιασμόν. Εἰς τὸν μὲν παρέδωκε πέντε, εἰς τὸν δὲ δύο καὶ εἰς τὸν ἄλλον ἕν. Πῶς διεχειρίσθημεν τὰ κεφάλαια ταῦτα; Ποῖαν ἐκτίμησιν καὶ ἀξίαν ἀπεδώσαμεν εἰς τὸν ἐμπιστευθέντα εἰς ἡμᾶς θησαυρόν; Ἡ εὐθύνη τοῦ λαβόντος τὰ πέντε ἦτο μεγαλειτέρα τῆς τοῦ λαβόντος τὰ δύο, διότι καὶ ἡ ἀπόδοσις ἔπρεπε νὰ εἶναι μεγαλειτέρα. Ἐν τούτοις καὶ οἱ δύο πρῶτοι ἐφιλοτιμήθησαν νὰ τὰ διπλασιάσουν, ὁ δὲ τὴν ὀλιγοτέραν προσπόθειαν ἔχων νὰ καταβάλλῃ, ἐθεώρησε καλὸν οὐδὲν νὰ πράξῃ ἀλλὰ νὰ κρύψῃ τὸ τάλαντόν του εἰς τὴν γῆν.

Εἶνε γνωστὴ ἡ ἀμοιβὴ τῶν δούλων αὐτῶν, οἵτινες ἐπραξαν τὸ καθήκον τῶν ἀπέναντι τοῦ κυρίου τῶν καθῶς καὶ ἡ τιμωρία τοῦ πονηροῦ καὶ ἀκηροῦ δούλου, ὅστις ἐνόμισεν ὅτι εἶχε δικαίωμα νὰ περιφρονῆσῃ τὸ τάλαντον.

Ἀλλὰ ποῖα τάλαντα μᾶς παρέδωσεν ὁ Κύριος; Ἴσως τινὲς νομίζουσι ὅτι οὐδὲν κατέχουσι τάλαντον καὶ ὅτι συνεπῶς οὐδεμίαν τοῦς βαρύνει εὐθύνη, ἐν τούτοις μικρὰ τις ἔρευνα θὰ μᾶς πείσῃ ὅτι ἔντως ἐλάβομεν ὅλοι τάλαντα καὶ δὴ μεγίστης ἀξίας.

Ἡ ψυχὴ μᾶς εἶναι ἕνας πολύτιμος ἀδάμας τοσαύτης ἀξίας ὥστε χάριν αὐτῆς νὰ παραστῇ ἀνάγκη ὅπως θυσιάσῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ποῦ εὕρεσκαται ἡ ψυχὴ μᾶς; Εἰς ποῖαν κατάστασιν; Ἐχει καθαρισθῆ εἰς τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ ἢ κυλιέται ὡς ῥάκος εἰς τὸν θόρυβον τῆς ἁμαρτίας; Ἐχει προστεθῆ ἐπ' αὐτῆς τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ ἢ εὕρεσκαται ἀπερριμμένη εἰς τὸ σκοτὸς τῆς ἀπιστίας καὶ ἀδιαφορίας; Κοσμεῖται ἀπὸ τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς ἢ σήπεται εἰς τὴν ἀπόγνωσιν καὶ εἰς τὸν τρόμον τοῦ θανάτου;

Ἡ ψυχὴ σου εἶναι ἕνα τάλαντον διὰ τὸ ὅποιον θὰ σοῦ ζητηθῇ εὐθύνη.

Τὸ σῶμά μας εἶναι ἕνα ὄργανον τῆς θείας προ-

νοίας, ὅπως ἐξυπηρετήσῃ μεγάλους σκοπούς. Δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπηρετῆς τοῦ Θεοῦ ἐξυπηρετῶν τὰς ὑψηλὰς ἀνάγκας τῆς ψυχῆς, διὰ πνευματικὴν προκοπὴν καὶ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ κόσμῳ, ἢ ὡς ταπεινὸς θεράπων χαμερπῶν παθῶν, ἐπιθυμιῶν καὶ ὀρμῶν. Δύναται νὰ εἶναι ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον νὰ κατοική ἐν αὐτῷ καθὼς καὶ ἐστὶα μολύσματος καὶ διαφθορᾶς καὶ ἁμαρτίας. Τί εἶναι τὸ ἰδικόν σου σῶμα; Πρόσεξε μήπως ὁμοιάζει πρὸς τὸ κεκρυμμένον τάλαντον.

Ἡ ὑγεία σου ἢ ἡ ἀσθενεία σου εἶναι καὶ αὐτὰ τάλαντα ἐπιδεικτικά πολλαπλασιασμοῦ. Παραχώρησον αὐτὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ θεβαιωθῆς ὅτι εἶσαι κῆπος ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ διαστήσουν τὰ ὀραιότερα ἄνθη πνευματικῶν εὐλογιῶν διὰ σὲ καὶ τοὺς ἄλλους. Τὰ χροῦματά σου ἢ ἐργασία σου, ἢ συναναστροφή σου, ἢ ὑπερξίς σου δλόκληρος καὶ κατὰ μέρος, εἶναι τάλαντα.

Μὴ προσπαθεῖς ὅμως νὰ τὰ ἀναπτύξῃς μόνος σου. Οἱ κόποι σου θὰ ναυαγήσουν ἐὰν δὲν σὲ ὀδηγεῖ ὁ ἰσχυρὸς βραχίον τοῦ Σωτῆρος. Τὸ ἰδικόν σου ἔργον εἶναι νὰ ἐμπιστευθῆς ὀλοψύχως εἰς τὸν ἀποθανόντα ἀντί τῶν ἁμαρτιῶν σου Ἰησοῦν καὶ νὰ ζητήσῃς τὴν συγχώρησιν, καὶ τὴν σωτηρίαν σου. Λαμβάνων δὲ αὐτὰ διὰ τῆς πίστεως θὰ ἀποκτήσῃς καὶ τὴν ἱκανότητα ὅπως πολλαπλασιάσῃς τὰ τάλαντά σου διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶσαι κύριος τῶν τάλαντων αὐτῶν ἀλλὰ οἰκονόμος ἐμπιστευμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Τί θὰ εὖρη εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς ζωῆς σου ὁ Κύριος;

Ἄδαμιντας ἀπαστράπτοντας ἢ ἀνθρακας εὐτελεῖς;
Α. Α.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Κ.Κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Ἡ ἔκδοσις τῆς «ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ» δὲν εἶνε κερδοσκοπικὴ ἐπιχείρησις. Διὰ νὰ καλύψῃ μέρος τῶν μεγάλων δαπανῶν τῆς, ζητεῖ ἀπὸ τοὺς συνδρομητὰς 30 δραχ. τὸ ἔτος. Οἱ συνδρομηταὶ τη., ὡς φίλοι τῆς, πιστεύομεν ὅτι θὰ ἐπιθυμῶσι νὰ συνεχισθῇ ἡ ἔκδοσις τῆς. Μίαν τέτοια εὐγενῆ προσπάθειαν δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι νὰ σταματήσῃ, ἀλλὰ διὰ τῆς προϋποθέσεως καὶ ἀμέσου ἀποστολῆς (ἢ καταβολῆς) τῆς συνδρομῆς τῶν θάθελῶσι νὰ ἴδωσι τὴν «ΝΕΑΝ ΖΩΗΝ» ἐξακολουθοῦσαν τὸ δρόμον τῆς, τὸν ἔχοντα ὡς μόνον σκοπὸν τὴν ὠφέλειαν.

ΦΙΛΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ,

Βοηθήσατε, συντρέξατε, ὑποστηρίξατε, ἕνα ἱερόα ποῦ μόνος πόθος του εἶνε νὰ ὠφελήσῃ. Σὰς θεωρεῖ συνεργάτας του Ἀποδείξατε ὅτι ἐκτιμᾶτε τοὺς ἀνιδιοτελεῶς κοπιῶντας.

ΑΜΥΝΑ ΠΕΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΩΝ

Ἡ προτεσταντικὴ Ἐκκλησία τῆς Σουηδίας προπαρκασκευάζεται ἵνα ἑορτάσῃ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος τὴν 1100ὴν ἀμφιετηρίδα τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἄσγκαρ, τοῦ ἀποστόλου τοῦ Βορρά. Νέος ναὸς θ' ἀνεγερθῇ πρὸς τιμὴν του εἰς τὴν νῆσον Βίρκαν, ἐπὶ τῆς λίμνης Maclar, καὶ θὰ διοργανωθῶσι πολλὰ ἄλλα ἑορταί.

Χαρακτηριστικὴ σχετικῶς εἶναι ἀνταπόκρισις ἐκ Στοκχόλμης, δημοσιευθεῖσα εἰς τὸν παρισινὸν «Χρόνον».

Τὸ διάγγελμα—γράφει ὁ ἀνταποκριτῆς—τῆς μικρᾶς δυτικῆς ἐκκλησίας ἐν Σουηδίᾳ (ἀριθμούσης 4.000 μελῶν ἐπὶ 9 ἑκατομμ. κατοίκων), προσκαλοῦν τοὺς ἀπανταχοῦ λατίνους ἀρχιερεῖς, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸν καρδινάλιον Faulhaber τοῦ Μονάχου, καὶ τὸν καρδινάλιον Hlond, τῆς Πολωνίας, εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς 11ης ἑκατονταετηρίδος τοῦ ἁγ. Ἄσγκαρ εὐαγγελισθέντος τὰς σκανδιναβικὰς χώρας, παρήγγαγεν ἐν Σουηδίᾳ ἀποτέλεσμα ἀντίθετον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον προεδέκων οἱ διοργανωταὶ τοῦ ἐν λόγῳ ἑορτασμοῦ. Ὄντως; ἡ σουηδικὴ λουθηρανικὴ Ἐκκλησία ἢ ὅποια ἀξιοὶ εἶτι διατηροῖ τὴν ἀποστολικὴν διαδοχὴν καὶ πολλὰ ἐκ τοῦ λατινικοῦ τυπικοῦ, εἶχεν ἤδη γνωστοποιήσῃ τὴν ἀπόφασίν τῆς νὰ ἑορτάσῃ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος τὸ ἰωδηλαῖον τοῦ ἁγ. Ἄσγκαρ, ὑπερ εἶχεν ἑορτάσει κατὰ τὸ 1830. Ὁ πριματός τῆς Σουηδίας, λουθηρανὸς ἀρχιεπίσκοπος Soderblom, εἶχε γράψῃ πρὸς τὸν λατίνον ἐν Στοκχόλμῃ ἐπίσκοπον ἐπιστολὴν, προτείνων τὸν ἀπὸ κοινοῦ ἑορτασμὸν τοῦ γενομένου πρώτου εἰσηγητοῦ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Σουηδίᾳ καὶ ἀπολαύοντος τῆς αὐτῆς ἀπὸ μέρους ὅλων τιμῆς. Ἄλλ' ὁ λατίνος ἐπίσκοπος Muller ἀπορρίψας τὴν πρότασιν ταύτην, ἐσπευσεν ὅπως διοργανώσῃ αὐτὸς ἐνωρίτερον τὴν ἑορτήν, ἐξαπολύσας τὸ γνωστὸν διεθνὲς διάγγελμα. Ἡ στάσις αὕτη τοῦ λατίνου ἐπισκόπου προὐκάλεσεν ἀλγεῖνῃ ἐντύπωσιν, οὐμπαρ δὲ ὁ σουηδικὸς τύπος, ἀπὸ τῆς συντηρητικῆς Svenska Dagbladet, μέχρι τῆς ριζοσπαστικῆς Social Demokraten, ἐπέκρινε ὀριμύττωτα τὴν προπαγανδιστικὴν ἐκείνην ἐνέργειαν. Ἡ συντηρητικὴ Svenska Dagbladet γράφει, ὅτι ἐπιτρέποντες τὴν ἱδρυσιν ρωμαιοκατολικῶν μοναστηρίων, «ἀνοίγομεν τὴν θύραν εἰς τὴν μεσσηλοδοξίαν καὶ ἀρνούμεθα πᾶν ὅ,τι σημαίνει θρησκευτικὴ ἐλευθερία» Ἡ δὲ Social Demokraten γράφει: «Ἐἰς πολλὰ ζητήματα δὲν δυνάμεθα νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ ἐθνικῆς ἐνότητος, ἀλλ' εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο εἴμεθα πάντες σύμφωνοι, ὅπως διακηρύξωμεν ὅτι εἴμεθα ἔχθροὶ πάσης βελτιώσεως, ἢ ὅποια διηκούνη τὴν ρωμαιοκατολικὴν προπαγάνδαν ἐν Σουηδίᾳ».

Ὄντως; ὁμιλεῖ ἢ μᾶλλον πεπολιτισμένη καὶ φιλελευθέρᾳ χώρα τοῦ κόσμου προκειμένου περὶ τῆς κατολικῆς διεισδύσεως.